

Translated from the original English by Translation.ie IPRT/ICCL cannot be held responsible for any differences in meaning which may have arisen in the process of translation from the original English to Polish.

Poznaj swoje prawa Prawa więźniów

Irlandzka Rada do spraw Praw Obywatelskich (Irish Council for Civil Liberties) /
Irlandzka Fundacja na rzecz Reformy Więziennictwa (Irish Penal Reform Trust)

SPIS TREŚCI	
SŁOWA KLUCZOWE	2
INFORMACJE OGÓLNE	6
ŻYCIE W WIĘZIENIU	8
Transport do więzienia	8
Proces przyjęcia do więzienia	8
Warunki fizyczne	12
Jedzenie w więzieniu	13
Papierosy, alkohol i narkotyki	13
Edukacja, szkolenia i usługi	14
Listy, rozmowy telefoniczne i odwiedziny – kontakt ze światem zewnętrznym	15
Prawo do głosowania	18
Opieka zdrowotna	18
Bezpieczeństwo	22
Procedury więzienne przeniesienia, zwolnienia tymczasowego, umorzenia części kary i zwolnienia warunkowego	24
Przygotowanie do opuszczenia więzienia	27
RÓŻNE KATEGORIE WIĘŹNIÓW	29
Więźniowie tymczasowo aresztowani	29
Osoby pozbawione wolności na mocy przepisów imigracyjnych	31
Więźniarki	31
Dzieci i osoby nieletnie	32
DYSCYPLINA W WIĘZIENIU	33
SKARGI	36
DOSTĘP DO SĄDÓW	39
KONTAKTY	43

SŁOWA KLUCZOWE

Przedstawiciel prawny/prawnik/adwokat | Solicitor/ Barrister

Przedstawiciel prawny doradza osobom zanim zostaną aresztowane oskarżone, bądź zanim podejmie się prowadzenia ich sprawy sądowej. W Irlandii, sprawami karnymi zajmują się zarówno 'barristers' (prawnicy), jak i 'solicitors' (radcy prawni) w zależności od charakteru sprawy (w Polsce jest to z reguły jedna osoba, adwokat). W większości przypadków, Twoim przedstawicielem prawnym będzie 'solicitor'. 'Barristers' specjalizują się w sporach sądowych i wypowiedaniu się i działaniu w imieniu klienta w sądzie. Zazwyczaj instruowani są oni przez 'solicitors' przed rozprawą, rzadziej mają oni bezpośredni kontakt z klientem.

Agenci rządowi | State agents

Osoby zatrudnione przez rząd na stanowiskach publicznych. Są to osoby takie jak funkcjonariusze Gardy, funkcjonariusze służby więziennej, żołnierze czy przedstawiciele władz lokalnych. ECHR nazywa ich również "Government actors" (funkcjonariusze państwowi).

Apelacja | Appeal

Wniesienie do sądu wyższej instancji zażalenia na decyzję sądu niższej instancji.

Areszt | Custody

Czas przebywania pod nadzorem i bycia do dyspozycji policji lub służby więziennej.

Areszt tymczasowy | Detention

Okres czasu, kiedy przebywasz w jednym miejscu i nie możesz go opuszczać, np. na posterunku Gardy czy w więzieniu.

Autoryzowane zajęcia zorganizowane | Authorised structured activities

Zajęcia edukacyjne, szkoleniowe lub rekreacyjne w zakładzie karnym, w specjalnie na to przeznaczonych pomieszczeniach dostępnych dla więźniów.

Funkcjonariusz nadzorujący dane skrzydło lub blok w zakładzie karnym | Class Officer

Strażnik nadzorujący dany oddział (określany również jako Unit Officer), który udzieli Ci informacji o regulaminie organizacyjno-porządkowym obowiązującym w więzieniu i umówi Cię na wizytę u lekarza, psychiatry czy na spotkanie z kuratorem.

Cela o specjalnym nadzorze | Close supervision cell

Jest to specjalny rodzaj celi, w którym przebywają więźniowie mogący stanowić niebezpieczeństwo wobec innych, osoby, które uznawane są za zakłócające w sposób nadmierny spokój i występuje konieczność odizolowania ich od pozostałych współwięźniów ze względów bezpieczeństwa.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Deportacja | Deportation

Proces, w trakcie którego rząd usuwa osobę z kraju. Może to być spowodowane tym, że osoba ta mieszkała w kraju nielegalnie.

Europejski Komitet ds. Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Karaniu albo Traktowaniu | European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT)

Komitet odwiedza miejsca w Europie, w których przebywają osoby pozbawione wolności, takie jak więzienia i szpitale psychiatryczne, i przygotowuje raporty dotyczące warunków panujących w tych instytucjach.

Europejska Konwencja Praw Człowieka | European Convention on Human Rights (ECHR)

Znana również jako Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Jest to umowa chroniąca różne prawa, takie jak prawo do sprawiedliwego procesu, prawo do prywatności i prawo do wolności słowa i zrzeszania się. Wpływy ECHR zostały dodatkowo wzmocnione w prawie irlandzkim w 2003 roku.

Europejski Trybunał Praw Człowieka | European Court of Human Rights

Sąd, który rozpatruje sprawy osób, których prawa gwarantowane przez Europejską Konwencję Praw Człowieka zostały naruszone przez władze publiczne.

Inspektor więziennictwa | Inspector of Prisons

Inspektor odwiedza i monitoruje więzienia i przygotowuje raporty dotyczące ochrony praw człowieka w zakładach karnych, szczególnie odnośnie warunków fizycznych, opieki zdrowotnej i skarg od więźniów. Mimo, że Inspektora nie są traktowane jak nakaz prawny, czasami prowadzą one do pozytywnych zmian w sytuacji w danym więzieniu.

Irlandzka Służba Więzienna | Irish Prison Service (IPS)

Irlandzka Służba Więzienna jest odpowiedzialna za zarządzanie więzieniami i sprawowanie nadzoru nad więźniami.

Lekarz więzienny | Prison doctor

Lekarz więzienny jest zatrudniony przez Irlandzką Służbę Więzienną. Jego zadaniem jest opieka nad zdrowiem więźniów. Lekarze więzienni działają zgodnie z tymi samymi regulacjami co zwyczajni lekarze i nie mogą nikomu ujawniać poufnych informacji medycznych.

Naczelnik | Governor

Naczelnik jest osobą odpowiedzialną za funkcjonowanie więzienia. Naczelnicy są odpowiedzialni za zarządzanie więzieniem, nadzór, bezpieczeństwo więźniów i załogi jak również dopilnowanie, że wyroki są przestrzegane a więźniowie mają dostęp do różnych usług (w formie pomocy oraz do edukacji, szkoleń, itd.)

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Więzień chroniony | On protection

Możesz zostać oddzielony od innych więźniów, jeżeli pracownicy więzienia uznają, że:

- stanowisz zagrożenie dla pozostałych więźniów, lub
- stanowisz zagrożenie dla samego siebie, lub
- więzień bądź grupa więźniów mogą Cię skrzywdzić.

Wtedy więzień ma status więźnia chronionego / pod specjalnym nadzorem.

Pielęgniarka więzienna | Prison nurse

Pielęgniarka więzienna jest osobą zatrudnioną przez IPS, która jest odpowiedzialna za opiekę nad Twoim zdrowiem. Obowiązują ją te same zasady co inne pielęgniarki, to znaczy nie może ujawniać poufnych informacji dotyczących Twojego stanu zdrowia innym osobom. Pielęgniarka ma za zadanie pomagać Ci w zakresie spraw medycznych, jeżeli zaistnieje taka potrzeba.

Funkcjonariusz nadzorujący transport osób pozbawionych wolności | Prison custody officer

Jest to osoba, która towarzyszy Ci w drodze z lub do więzienia. Może to być członek służby więziennej czy funkcjonariusz Gardy.

Przedmioty zakazane | Prohibited items

Są to przedmioty, których nie wolno posiadać w więzieniu, takie jak telefony komórkowe, nielegalne narkotyki, alkohol czy broń.

Przyjęcie do zakładu karnego | Committal

Proces przyjęcia do więzienia.

Rzecznik Rozpatrujący Skargi Przeciwko Mediom | Press Ombudsman

Rzecznik Rozpatrujący Skargi Przeciwko Mediom jest odpowiedzialny za przyjmowanie skarg dotyczących historii publikowanych w prasie. Decyduje on, czy skargi są uzasadnione i stara się rozwiązywać sprawy w sposób satysfakcjonujący wszystkie strony konfliktu.

Cela pod specjalnym nadzorem | Safety observation cell

Jest to specjalna cela, w której przebywają więźniowie, których należy regularnie obserwować z powodów medycznych bądź też dlatego, że stanowią zagrożenie dla samych siebie. Cele pod specjalnym nadzorem nazywane są również 'pokojem o ścianach wyściełanych gąbką' ('padded cells', 'strip cells').

Spór sądowy | Litigation

Sposób rozwiązywania sporu na drodze sądowej.

Sprawa | Case

Spór sądowy pomiędzy dwiema stronami (osobami bądź organizacjami), który zostaje rozwiązany przez sąd bądź w wyniku procesu sądowego.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Umorzenie części kary | Remission

Jest to termin oficjalny oznaczający szybsze zwolnienie z więzienia za dobre zachowanie, pod warunkiem, że więzień odbył trzy czwarte swojego wyroku.

Komitet ONZ Przeciwko Torturom | United Nations Committee Against Torture (CAT)

Komitet składa się z 10 niezależnych ekspertów, którzy mają na celu dopilnowanie, by Konwencja ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania była przestrzegana w państwach, które ją podpisały. Co cztery lata Komitet ocenia raporty o sytuacji w krajach, które podpisały Konwencję i przygotowuje propozycje dotyczące elementów wartych poprawy.

Ustawodawstwo | Legislation

Prawo.

W posiadaniu | In possession of

Posiadanie, posiadanie ze sobą, przechowywanie czy jakikolwiek przypadek bycia odpowiedzialnym lub zarządzania przedmiotem bądź przedmiotami. Termin ten używany jest najczęściej w związku z dobrami kradzionymi, bronią czy substancjami kontrolowanymi (narkotykami).

Osoba tymczasowo aresztowana | Remand prisoner

Osoba tymczasowo aresztowana to osoba, którą postawiono w stan oskarżenia w związku z popełnieniem przez nią przestępstwa i która nie może wyjść z więzienia za kaucją i musi być pozbawiona wolności do momentu rozprawy.

Wyrok | Judgment

Formalna decyzja podjęta przez sąd.

Zajęcia dodatkowe | Regime

Zakres zajęć edukacyjnych, szkoleniowych i rekreacyjnych dostępnych dla wszystkich więźniów.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

INFORMACJE OGÓLNE

Państwo sprawuje władzę nadaną mu przez obywateli Irlandii dzięki Konstytucji Republiki Irlandii (Bunreacht na hÉireann). Konstytucja opisuje niektóre prawa osób mieszkających w Irlandii. Osoby mieszkające w kraju mają również prawa zawarte w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (ECHR). Wszyscy funkcjonariusze publiczni, wliczając w to służbę więzienną, muszą postępować zgodnie z Konstytucją i ECHR.

Sądy decydują, jak interpretować Konstytucję. Prawo w Irlandii musi być zgodne z Konstytucją oraz z Europejską Konwencją oraz wyrokami Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Irlandzka Służba Więzienna musi działać zgodnie z prawem i postanowieniami sądów. W przeciwnym wypadku działałaby wbrew prawu. Jeżeli masz wątpliwości dotyczące sposobu, w jaki zostałeś potraktowany przez funkcjonariuszy Służby Więziennej, lub jeżeli uważasz, że nie uszanowano Twoich praw, powinieneś jak najszybciej zgłosić tę sprawę naczelnikowi więzienia lub innym członkom Służby Więziennej. Możesz również wnieść skargę korzystając z procesu składania skarg w zakładach karnych. Masz również możliwość skontaktowania się ze swoim prawnikiem.

Irlandia zgodziła się postępować zgodnie z czterema umowami międzynarodowymi, które opisują zasady traktowania więźniów.

Są to:

- Europejska Konwencja Praw Człowieka (ECHR);
- Europejska Konwencja o Zapobieganiu Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu;
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych (ICCPR); i
- Konwencja ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania (CAT).

Równie ważne są Europejskie Reguły Więzienne opublikowane przez Radę Europy. Mimo iż nie są one prawem, podają ważne wskazówki dotyczące utrzymania wysokich standardów w więzieniach.

Głównym źródłem praw więźniów w Irlandii są Reguły Więzienne z 2007 roku. Większość z informacji zawartych w tej broszurze została oparta na tychże Regułach.

Na końcu niniejszej broszury znajdziesz listę organizacji, które będą w stanie Ci pomóc.

Czy będąc w więzieniu tracę moje prawa?

Wszyscy mają pewne podstawowe prawa człowieka, które muszą być szanowane. Więźniowie powinni móc korzystać z tych praw tak jak inne osoby. Podstawowe prawa

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

człowieka chronione przez irlandzką Konstytucję i Europejską Konwencję Praw Człowieka to:

- prawo do życia,
- prawo do wolności od tortur i niehumanitarnego i poniżającego traktowania i karania, oraz
- prawo do edukacji, życia rodzinnego i wolności religijnej.

Jeżeli zostaniesz skazany za popełnienie wykroczenia na karę pozbawienia wolności, sama utrata wolności jest dla Ciebie karą. Sposób, w jaki jesteś traktowany czy warunki panujące w więzieniu nie powinny być stosowane jako dodatkowa kara.

Kilka informacji o niniejszej broszurze

Niniejsza broszura ma na celu pomoc Ci w zrozumieniu Twoich praw podczas pobytu w więzieniu. Jest to podsumowanie podstawowych regulacji prawnych i decyzji sądów. Uwzględniliśmy również sekcję "Słowa kluczowe", która mamy nadzieję pomoże Ci w lepszym zrozumieniu tego dokumentu. Informacje zawarte w naszej broszurze nie powinny jednak zastępować profesjonalnej porady prawnej. Jeżeli którakolwiek z informacji znalezionych w ulotce sprawi, że zechcesz wnieść skargę, powinieneś przeczytać rozdział o składaniu skarg (strona 36).

Jeżeli potrzebujesz porady prawnej, powinieneś się skontaktować ze swoim prawnikiem. Nie możemy doradzać Ci w Twojej konkretnej sytuacji. Zrobiliśmy wszystko co w naszej mocy, by ta ulotka była dokładna, ale nie bierzemy odpowiedzialności za jakiegokolwiek błędy czy rzeczy pominięte. Ponadto, regulacje i prawa zmieniają się, w związku z czym niektóre informacje mogą być nieaktualne w związku z upływem czasu od publikacji. Powinieneś upewnić się, jak wygląda aktualna sytuacja prawna, o czym mogą poinformować Cię pracownicy Służby Więziennej lub Twój prawnik. .

Odpowiedzi zawarte w broszurze – ostrzeżenie!

Wiele odpowiedzi na pytania zawarte w tej broszurze nie jest odpowiedziami 'tak' lub 'nie'. Czasami zdarza się, że odpowiadamy na jakieś pytanie pisząc 'może', lub używając słów takich jak 'gdy jest to możliwe', itp.

Jest to spowodowane tym, że prawa więźniów zawarte w Regułach Więziennych bardzo często zawierają wyrażenia takie, jak 'na tyle, na ile pozwala na to sytuacja', co oznacza, że władze więzienia powinny zrobić co w ich mocy by uszanować Twoje prawa, ale muszą korzystać jedynie z dostępnych im środków.

Kwestie takie jak przeludnienie, brak funduszy i brak etatów w sektorze publicznym wpływają na Służbę Więzienną i możliwość pełnego poszanowania Twoich praw odnośnie stanu celi (np. ilości osób znajdujących się w celi), jak również, na przykład, dostępu do edukacji i szkoleń. Kryzys finansowy bardzo negatywnie wpłynął na społeczeństwo irlandzkie i prawa niektórych grup, między innymi więźniów, również

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

zostały nim dotknięte. Mimo to należy pamiętać, że brak środków nie może być powodem, dla którego Twoje prawa nie są przestrzegane.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

ŻYCIE W WIĘZIENIU

Transport do zakładu karnego

Jak będę traktowany w drodze do więzienia?

- Masz prawo być ukrytym przed obserwatorami w trakcie transportu do i z więzienia.
- Nie powinieneś być obiektem zniewagi, zainteresowania ze strony innych czy reklamy.
- Pojazd, którym będziesz podróżował powinien być bezpieczny i wygodny.

Co robi funkcjonariusz służby więziennej lub Gardy?

- Funkcjonariusz służby więziennej lub Gardy będzie z Tobą cały czas w trakcie transportu z lub do więzienia.
- Zostaniesz przeszukany, jeżeli funkcjonariusz będzie podejrzewał, że masz ze sobą przedmioty zakazane. Być może będziesz musiał usiąść na krześle - Skanerze Jam Ciała (BOSS). Jest to niezwykle czuły wykrywacz metali, który pozwala wykryć przedmioty takie jak telefony komórkowe, ukryte w Twoim ciele.
- Kiedy dotrzesz do więzienia, funkcjonariusz Gardy lub służby więziennej musi przekazać naczelnikowi decyzję sądu dotyczącą Twojego wyroku.
- Jeżeli bierzesz leki albo masz receptę na jakiekolwiek lekarstwa, funkcjonariusz Gardy lub służby więziennej musi go również przekazać naczelnikowi i przekazać wszystkie informacje dotyczące Twojego zdrowia.
- Funkcjonariusz Gardy lub służby więziennej nie może przekazywać informacji o Tobie jakiegokolwiek osobie niezwiązanej ze Służbą Więzienną chyba że taki nakaz wyda Minister Sprawiedliwości.

Proces przyjęcia do więzienia

Czym jest proces przyjęcia do więzienia?

Proces przyjęcia do więzienia to procedura wpisania Cię na listę więźniów. Możesz zostać przyjęty do więzienia jedynie na podstawie obowiązującej decyzji sądu, którą funkcjonariusz Gardy lub służby więziennej musi przekazać naczelnikowi więzienia. Przyjęcie do zakładu karnego składa się z następujących etapów:

- najpierw zostaniesz zaprowadzony do obszaru przyjęć w więzieniu, gdzie zostaną spisane Twoje dane, takie jak imię, nazwisko, adres, data urodzenia,

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

najbliżsi krewni, zawód, wyznanie i inne ważne informacje. Zostanie zapisany również powód Twojego osadzenia jak również data i godzina przyjęcia oraz informacja o dacie zwolnienia z więzienia.

- zostaniesz zważony i zmierzony. Informacje o jakichkolwiek znamionach i bliznach na ciele zostaną zapisane w Twojej kartotece.
- będziesz miał również możliwość zadzwonienia do rodziny bądź jakiegokolwiek innej osoby, by powiadomić je, gdzie jesteś.
- Powinieneś poinformować służbę więzienną jeżeli:
  - byłeś już wcześniej w więzieniu,
  - zażywałeś narkotyki,
  - przebywałeś w szpitalu psychiatrycznym,
  - kiedykolwiek stosowałeś samookaleczenie, lub
  - jeżeli masz na ciele rany, o których nie wie Służba Więzienna.

Musisz to zrobić, żeby funkcjonariusze mogli Ci zapewnić najlepszą pomoc. Wszystkie informacje, które im podasz, są uznawane za poufne. Powinieneś poinformować Służbę Więzienną, jeżeli wydaje Ci się, że nie będziesz bezpieczny wśród pozostałych więźniów lub jeżeli chcesz być więźniem pod specjalnym nadzorem.

Czy zostaną poinformowany o moich prawach i obowiązkach w więzieniu?

Tak. Powinieneś otrzymać broszurę wyjaśniającą Ci Twoje prawa i przywileje, jak również opisującą Twoje obowiązki w więzieniu. W najczęściej odwiedzanym miejscu więzienia znajdziesz również pełną kopię irlandzkich Reguł Więziennych.

Jeżeli jesteś obywatelem obcego kraju, powinieneś w miarę możliwości otrzymać kopię broszury więziennej w języku, który rozumiesz. Jeżeli ulotka nie jest dostępna w Twoim ojczystym języku i nie możesz zrozumieć jej zawartości, Służba Więzienna poczyni wszelkie starania, by wyjaśnić Ci podstawowe informacje.

Jeżeli nie potrafisz czytać bądź nie możesz zrozumieć tej ulotki, naczelnik więzienia postara się znaleźć osobę, która jak najszybciej będzie w stanie wyjaśnić Ci Twoje prawa i obowiązki.

Czy mogę zostać przeszukany?

Tak. Zostaniesz przeszukany przez osobę tej samej płci co Ty. Twoja godność i prywatność będą przestrzegane w trakcie przeszukania. Na żadnym etapie przeszukania nie powinieneś być całkiem nagi.

Jeżeli odmówisz przeszukania, strażnik więzienny może użyć siły, ale tylko takiej jaka jest niezbędna do wykonania przeszukania. Funkcjonariuszom nie wolno przeszukiwać odbytu czy pochwy.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Wszystkie zabronione przedmioty, takie jak telefon komórkowy czy broń, zostaną Ci zabrane. Przedmioty te odzyskasz po opuszczeniu więzienia.

Czy można mi wykonać zdjęcia i pobrać odciski palców i dłoni?

Tak. Jeżeli zostałeś skazany w związku z popełnieniem przestępstwa, zostaną wykonane Twoje zdjęcia oraz zdjęte twoje odciski dłoni i palców. Dane te zostaną przesłane funkcjonariuszom Gardy. Na którymkolwiek etapie Twojego pobytu w więzieniu można pobrać Twoje odciski palców, dłoni czy wykonać zdjęcia, jak również informacje dotyczące Twojego wzrostu lub wagi, mogą być pobrane w każdej chwili jeżeli naczelnik o to poprosi. Naczelnik może również wyrazić zgodę na pobranie odcisków palców i sfotografowanie więźnia jeżeli fotografie i odciski dłoni i palców są potrzebne funkcjonariuszom Gardy i jest ku temu powód prawny, np. jeżeli Twoje odciski były wymagane w związku z innym przestępstwem.

Jaka jest rola naczelnika więzienia?

Naczelnik zarządza więzieniem. Naczelnika bądź osobę go reprezentującą poznasz w ciągu 24 godzin od momentu przyjęcia do więzienia, bądź tak szybko, jak to tylko możliwe.

Powinieneś poinformować naczelnika o zamiarze podjęcia jakichkolwiek kroków prawnych, np. jeżeli zamierzasz ubiegać się o zwolnienie za kaucją bądź prosić o pomoc prawną czy składać apelację w związku z długością kary bądź jej charakterem.

Naczelnik powinien:

- chronić i przestrzegać praw wszystkich więźniów;
- upewnić się, że rozumiesz swoje prawa, obowiązki i przywileje;
- upewnić się, że nie jesteś dyskryminowany w związku z Twoim wiekiem, rasą, płcią, niepełnosprawnością czy orientacją seksualną;
- zarządzać dostępem więźniów do pomocy dostępnej podczas wykonywania kary;
- dbać o to, by plan wykonania wyroku został przygotowany i wdrożony jak najszybciej po przyjęciu Cię do więzienia, by pomóc Ci ponownie zintegrować się ze społeczeństwem i ułatwić powrót do normalności po zakończeniu kary;
- nadzorować tych, którzy świadczą pomoc więźniom i tych, którzy zarządzają planami wykonania wyroku, by jak najlepiej pracowali razem na rzecz osiągnięcia najlepszych wyników.

Czy zostaną poinformowany o dacie zwolnienia?

Tak. Jeżeli zostałeś skazany na odbycie kary pozbawienia wolności w więzieniu, powinieneś jak najszybciej zostać poinformowanym o planowanej dacie zwolnienia.

Jeżeli Twój wyrok jest dłuższy niż miesiąc, data ta zostanie opracowana na podstawie długości Twojego pełnego wyroku minus ćwierć za dobre zachowanie (patrz strona 24, informacje o umorzeniu części kary).

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Czy będę miał wizytę u lekarza i pielęgniarki?

Tak. Funkcjonariusz Gardy bądź Służby Więziennej który przywiózł Cię do więzienia musi przekazać naczelnikowi jakiegokolwiek lekarstwa bądź recepty, które do Ciebie należą i przekazać mu informacje o Twoim stanie zdrowia.

Pielęgniarka wykona badanie ogólnego stanu Twojego zdrowia jak najszybciej po przyjęciu do zakładu karnego (o ile to tylko możliwe). Tego samego dnia powinien Cię przebadać lekarz pod kątem jakichkolwiek chorób - wliczając w to choroby zakaźne - urazów czy niepełnosprawności. Jeżeli przyjmujesz lekarstwa na receptę bądź musisz poddać się leczeniu bądź udać się na konsultacje lekarskie poza więzieniem, poinformuj o tym lekarza. Informacje te są przechowywane w systemie komputerowym, do którego dostęp ma jedynie personel medyczny. Są to informacje poufne.

Jeżeli jesteś osobą uzależnioną od alkoholu bądź narkotyków, lub jeżeli brałeś udział w programie leczenia metadonem w bądź w innym więzieniu, poinformuj o tym pielęgniarkę i lekarza, żeby mogli zaplanować dla Ciebie właściwe leczenie.

Twoja historia choroby i wyniki badania moczu będą kluczowe w określaniu, jakiego leczenia potrzebujesz. Lekarz zapisze Ci odpowiednią kurację. Bardzo ważnym jest, żebyś był szczery wobec personelu medycznego odnośnie problemów alkoholowych i z narkotykami, dzięki czemu będą oni mogli o Ciebie lepiej dbać w trakcie twojego pobytu w więzieniu. Te informacje również są poufne.

Czy w więzieniu mogę nosić swoje własne ubrania?

Zależy to od naczelnika i więzienia, w którym jesteś. Gdy już zostaniesz zważony itd., powinieneś mieć chwilę na prysznic i przebranie się w ubrania więzienne. Otrzymasz bieliznę, ubrania, skarpety i buty odpowiednie dla Twojej płci.

Naczelnik więzienia może zezwolić Ci na noszenie Twoich własnych ubrań w więzieniu. Jeżeli wyda na to zgodę, musisz mieć odpowiednią ilość ubrań, wliczając w to bieliznę, żeby przebierać się regularnie. Twoje ubrania muszą być odpowiednio ciepłe i musisz je utrzymywać w dobrym stanie. Jeżeli funkcjonariusz zarządzający Twoim oddziałem zdecyduje, że masz za dużo ubrań w szafce, będziesz musiał podzielić je i część oddać do schowka bądź przekazać rodzinie.

Jeżeli naczelnik nie wyrazi zgody, żebyś nosił własne ubrania (np. jeżeli jesteś w więzieniu w Cloverhill bądź w zakładzie Św. Patryka), otrzymasz ubrania więzienne, które są odpowiednio ciepłe i, jeżeli jest to możliwe, odpowiednie dla osoby w Twoim wieku i płci.

Jeżeli odwiedzający będą chcieli przekazać Ci ubranie bądź inną własność, muszą przynieść ją w torbie oznaczonej Twoim imieniem i numerem PRIS (Numer w Systemie Informacji o Więźniach), datą urodzenia i adresem domowym. Muszą ją oddać w recepcji w poczekalni dla odwiedzających..

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Co się dzieje z moimi rzeczami osobistymi?

W momencie przyjęcia do więzienia zostaje sporządzona lista w Twoimi rzeczami osobistymi. Wszystkie cenne przedmioty, takie jak biżuteria czy książeczki czekowe, zostają opisane i przechowane w schowku w gabinecie naczelnika więzienia. Inne przedmioty osobiste zostają opisane i przechowane w recepcji.

Jeżeli chcesz przechowywać swoje rzeczy osobiste w celi, musisz uzyskać zgodę naczelnika. Jeżeli wyrazi on na to zgodę, możesz przechowywać swoje rzeczy osobiste w celi na własną odpowiedzialność. Nie masz prawa rozdawać ich bądź sprzedawać innym więźniom, czy też wymieniać swoich rzeczy. Jeżeli chcesz odzyskać jakiś przedmiot z recepcji, musisz zdobyć pozwolenie naczelnika.

Co się dzieje z moimi pieniędzmi?

W chwili kiedy zostajesz przyjęty do więzienia, Twoje pieniądze zostają wpłacone na konto prowadzone przez administrację więzienia. Przyjaciele i rodzina mogą wpłacać pieniądze na to konto i otrzymają za to pokwitowanie. Jeżeli nie wydasz wszystkich pieniędzy w więzieniu, otrzymasz resztę w momencie wyjścia. Możesz wysłać pieniądze rodzinie, jeżeli wyrazi na to zgodę naczelnik więzienia.

Warunki fizyczne

Czy otrzymam przybory toaletowe?

Tak. Funkcjonariusz nadzorujący Twój oddział w zakładzie karnym zaopatrzy Cię w mydło, ręczniki, pastę do zębów, szczoteczkę do zębów i golarkę. W czasie pobytu w więzieniu będziesz otrzymywał za darmo produkty konieczne do utrzymania zdrowia i higieny osobistej.

Jak będzie wyglądać moja cela?

Wszystkie cele lub pokoje powinny być wyposażone w najpotrzebniejsze sprzęty. Powinny być dobrze wietrzone, oświetlone i dość ciepłe. Przy przyjęciu do więzienia, otrzymasz odpowiednie pościelenie (zazwyczaj koc, prześcieradło i poduszkę). Każdy więzień powinien mieć przynajmniej materac, jeśli nie łóżko, jako miejsce do spania.

W niektórych zakładach karnych, jeżeli jest to możliwe, toalety i łazienki znajdują się w celi lub w pokoju. Jeżeli tak nie jest, będziesz miał dostęp do łazienki i toalety znajdującej się poza celą.

Czy mogę mieć celę indywidualną?

Zasadniczo nie. Jeżeli jest to możliwe, więźniowie powinni mieć indywidualne cele do spania, ale przeludnienie w irlandzkich więzieniach powoduje, że większość więźniów nie ma pojedynczych cel, ale cele dzielone z jedną lub dwoma innymi osobami. Minister Sprawiedliwości może określić maksymalną liczbę więźniów umieszczonych w jednej celi.

Inspektor więziennictwa mówi, że więźniowie nie powinni trafiać do cel pod szczególnym nadzorem (używanych do celów medycznych) bądź izolatek (używanych

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

do celów dyscyplinarnych) w celu zakwaterowania na co dzień, ale nie jest to prawo, więc zdarza się, że więźniowie otrzymują cele indywidualne.

Czasami więźniowie zostają na krótki czas w miejscu innym niż cela, np. w biurze, sali rekreacyjnej czy lobby, jeżeli naczelnik więzienia uzna, że są ku temu wystarczające, nadzwyczajne powody (takie jak na przykład przeludnienie). Naczelnik musi poinformować Ministra Sprawiedliwości o takich okolicznościach, jeżeli zmuszają one więźniów do przebywania w miejscu innym niż cela przez okres dłuższy niż 24 godziny.

Czy jestem odpowiedzialny za utrzymanie czystości w mojej celi?

Tak. Wszyscy więźniowie muszą utrzymywać porządek w celach. Więźniowie powinni mieć w celi dostęp do toalety i zlewu. Zazwyczaj każdy więzień ma możliwość mycia się raz dziennie, prysznic bierze się raz na tydzień.

Jedzenie w więzieniu

Jakiego typu jedzenia mogę się spodziewać w więzieniu?

Powinieneś oczekiwać zbilansowanej diety bogatej w odpowiednie składniki odżywcze i dość zróżnicowanej. Jeżeli jesteś członkiem konkretnej grupy religijnej (np. muzułmaninem, który spożywa jedynie potrawy 'halal', czyli ze zwierząt ubitych zgodnie z prawem muzułmańskim, Żydem, który spożywa tylko kosherne produkty czy hindusem, który jest wegetarianinem), naczelnik więzienia postara się, jeśli to tylko możliwe, uszanować twoje zwyczaje kulinarne związane z religią czy kulturą.

Jeżeli jesteś chory bądź leczony na jakieś schorzenie, lekarz może zalecić, żeby Twoja dieta została dopasowana lub zmieniona, jeżeli wpływa ona na Twój stan.

Codziennie powinieneś mieć dostęp do wystarczającej ilości świeżej wody pitnej.

Papierosy, alkohol i narkotyki

Czy mogę palić w więzieniu?

Więźniowie nie mają prawa palić w więzieniu. Mimo to można palić za pozwoleniem naczelnika. Należy wystosować do niego prośbę o zgodę na palenie w celi bądź innej części więzienia. Palenie jest dozwolone jedynie w wyznaczonych obszarach więzienia, takich jak cele i podwórze.

Czy mogę używać nielegalnych substancji w więzieniu?

Nie. Nie możesz, i żaden z funkcjonariuszy Służby Więziennej nie dostarczy Ci substancji kontrolowanych bądź lekarstw, chyba że będziesz miał na to receptę od lekarza, psychiatry czy dentysty. Może być konieczne pobranie od Ciebie próbki włosów, moczu lub śliny w celu sprawdzenia, czy nie zażywałeś alkoholu czy narkotyków bądź innych produktów innych niż te przepisane przez lekarza, psychiatrę czy dentystę. Być może przeprowadzone zostanie losowe przeszukanie po wizycie, jeżeli wiadomo, że zażywałeś narkotyki. Może to być spowodowane tym, że może na Ciebie zostać wywarta presja, żebyś dostarczał narkotyki z zewnątrz innym więźniom.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Jeżeli chcesz rzucić palenie bądź borykasz się z problemami z nadużywaniem alkoholu czy narkotyków, powinieneś omówić to z personelem. Będą oni w stanie poradzić Ci, co masz zrobić i podać Ci informacje na temat grup wsparcia i terapii dostępnych w więzieniu.

Edukacja, szkolenia i pomoc udzielana więźniom

Co będę robić w ciągu dnia?

Plan dnia w więzieniu oznacza szeroki zakres czynności edukacyjnych, rekreacyjnych i sportowych dostępnych dla wszystkich więźniów poza celami. Powinieneś mieć możliwość codziennego spędzania jak największej liczby godzin poza celą, by móc nawiązywać kontakty z innymi więźniami. Powinieneś również uczestniczyć w zajęciach w ramach autoryzowanej działalności zorganizowanej (jak to nazywa irlandzka służba więzienna). W ich skład wchodzi praca, szkolenia, edukacja lub uczestnictwo w programach dotyczących zmniejszenia przestępczości i resocjalizacji. Jeżeli jest to możliwe, powinieneś brać udział w tych działaniach przynajmniej pięć godzin dziennie, pięć razy w tygodniu.

Praca w więzieniu może oznaczać prace, które pomagają utrzymać więzienie w dobrym stanie. Może to być sprzątanie, malowanie piętér i podwórza bądź innych części budynku. Nie musisz uczestniczyć w pracach więziennych, jeżeli lekarz wydał pisemne potwierdzenie, że nie możesz pracować ze względów zdrowotnych bądź ze względu na wiek czy niepełnosprawność.

Jak często będę ćwiczył w więzieniu?

Prawo wymaga, żebyś ćwiczył przynajmniej godzinę dziennie w sali rekreacyjnej bądź na podwórzu, np. poprzez spacerowanie.

Jeżeli jest to możliwe, powinieneś mieć dostęp do odpowiedniego miejsca i sprzętu rekreacyjnego na terenie więzienia. Nie musisz brać udziału w ćwiczeniach, jeżeli lekarz wydał pisemne potwierdzenie, że nie możesz pracować ze względów zdrowotnych bądź ze względu na wiek czy niepełnosprawność.

Naczelnik więzienia może zasugerować alternatywę dla ćwiczeń fizycznych lub terapii jeżeli lekarz stwierdzi, że w Twoim przypadku jest to konieczne.

Czy w więzieniu będę miał dostęp do edukacji i szkoleń?

Tak. Powinieneś mieć dostęp do edukacji. Wszystkie więzienia w Irlandii mają obowiązek zapewniać miejsca przeznaczone na edukację i szkolenia, żeby wszyscy więźniowie mogli odbywać wyrok i wykorzystywać ten czas. Każdy z więźniów powinien mieć możliwość dostępu do edukacji w więzieniu, gdzie odbywa wyrok. Szeroka oferta edukacyjna powinna być dostępna podczas Twojego pobytu w więzieniu. Po przyjęciu do więzienia spotkasz się z głównym nauczycielem i będziesz miał szansę porozmawiać o swoich opcjach edukacyjnych i szkoleniowych.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Zajęcia odbywają się z przedmiotów takich jak j. angielski i gaelicki (irlandzki), matematyka, informatyka, sztuka, muzyka, stolarka, rozwój osobisty, wychowywanie dzieci i odżywianie się. Specjalne kursy mogą być dostępne dla więźniów przygotowujących się do opuszczenia zakładu karnego, takie jak kursy rozwoju osobistego i doradztwa zawodowego. Możesz studiować przedmioty przydatne, by zdać Junior Cert (mała matura) i Leaving Cert (matura), możesz nawet podjąć zajęcia na poziomie ponadmaturalnym. Uczestnictwo w ofercie edukacyjnej pozwala szybciej spędzić czas i rozwinąć się jako osoba.

Jeżeli mam problem z czytaniem i pisaniem, czy mogę zapisać się na zajęcia pozwalające mi poprawić te umiejętności?

Tak. Jeżeli wydaje Ci się, że będziesz potrzebował pomocy w nauce czytania i pisania, nauczyciele i służba więzienna mogą Ci pomóc wziąć udział w programie edukacyjnym walki z analfabetyzmem i problemami z liczeniem.

Wszyscy pracownicy powinni Cię zachęcać, żebyś wziął udział w programach edukacyjnych podczas Twojego pobytu w więzieniu.

Czy mogę korzystać z biblioteki?

Tak. Biblioteka i centrum informacji są dostępne w każdym więzieniu. Więźniowie powinni mieć regularny dostęp do zróżnicowanych źródeł informacji. Powinieneś móc skorzystać z biblioteki więziennej przynajmniej raz w tygodniu. Pracownicy, biblioteka i jednostka kształcąca powinni traktować cię z takim samym szacunkiem jak gdybyś był uczniem czy studentem korzystającym z normalnej biblioteki.

Listy, rozmowy telefoniczne i odwiedziny - kontakt ze światem zewnętrznym

Jak często mogę wykonywać rozmowy telefoniczne w więzieniu?

- każdy więzień powyżej 18-go roku życia ma prawo do rozmowy telefonicznej raz na tydzień, aby skontaktować się z rodziną lub przyjaciółmi.
- jeżeli masz mniej niż 18 lat, masz prawo do rozmowy przynajmniej dwa razy tygodniowo.
- musisz poinformować pracowników o numerze telefonu, pod który chcesz dzwonić.
- oprócz cotygodniowych telefonów do rodziny lub znajomych, możesz kontaktować się ze swoim przedstawicielem prawnym o każdej porze, kiedy to jest możliwe (ale w granicach rozsądku).
- Jeżeli znajdujesz się w areszcie tymczasowym (Patrz Słowa klucze, strona nr 2), masz prawo do przynajmniej pięciu rozmów telefonicznych na tydzień i możesz bez ograniczeń (ale w granicach rozsądku) zajmować się swoimi sprawami dotyczącymi nieruchomości czy biznesowymi.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Czy ktoś będzie podsłuchiwał moje rozmowy telefoniczne?

Tak. Rozmowy telefoniczne są monitorowane i zapisywane za wyjątkiem rozmów z prawnikiem i organizacjami udzielającymi wsparcia terapeutycznego, takimi jak Samaritans.

Służba więzienna może przysłuchiwać się lub nagrywać Twoje rozmowy o każdej porze, ale powinieneś być tego świadomym. Na przykład w pobliżu telefonu może znajdować się napis, że rozmowa jest nagrywana, bądź możesz usłyszeć nagraną wiadomość, że jesteś podsłuchiwany.

Naczelnik więzienia może również zakończyć Twoje połączenie telefoniczne jeżeli uzna, że zawiera ono groźbę bądź denerwuje lub grozi osobie, do której dzwonisz, lub jeśli przeszkadza w czynnościach procesowych.

Ile listów tygodniowo mogę wysłać?

To zależy od więzienia. Każdy naczelnik ustala osobiście, ile listów więzień może wysłać tygodniowo. Mimo to można prosić naczelnika o zmianę limitu, jeśli jest on zbyt niski. Nie ma limitu listów, które w ciągu tygodnia możesz otrzymać.

Jeżeli przebywasz w areszcie tymczasowym, możesz wysłać dowolną liczbę listów co tydzień.

Jeżeli w ciągu tygodnia wysyłasz więcej niż 7 listów tygodniowo, najczęściej będziesz musiał pokryć koszty wysyłki i materiałów, takich jak papier, koperty czy znaczki pocztowe.

Czy moje listy mogą zostać otwarte i odczytane zanim opuszczą więzienie?

Tak. Każdy list zostanie otwarty i sprawdzony przez pracownika zanim zostanie wysłany. List może zostać Ci zabrany, jeżeli naczelnik uzna go za zawierający groźby lub jeżeli osoba, do której piszesz poinformowała naczelnika, że nie chce otrzymywać listów od Ciebie. List może również zostać zabrany jeżeli może pomóc w popełnieniu przestępstwa bądź przeszkadza w śledztwie.

Czy mogę wysłać listy, które nie będą nadzorowane?

Tak. Listy do niektórych organizacji i instytucji nie zostają otworzone przed wysłaniem i zostaną wysłane natychmiastowo. Są to listy do:

- Twojego prawnika,
- Ministra Sprawiedliwości,
- Obywatelskiego Komitetu Monitorowania Zakładów Karnych (Visiting Committee),
- Inspektora Więziennictwa,
- Europejskiego Trybunału Praw Człowieka,
- Irlandzkiej Komisji Praw Człowieka,
- Komisji orzekającej o zwolnieniach warunkowych (Parole Board),

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

- Europejskiego Komitetu ds. Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Karaniu albo Traktowaniu (CPT), oraz do
- Międzynarodowego Czerwonego Krzyża.

Listy od Twojego prawnika czy którejkolwiek z organizacji lub instytucji wymienionych powyżej zostaną otwarte jedynie w celu upewnienia się, że pochodzą one od Twojego prawnika bądź którejkolwiek z tych organizacji. Jeżeli któryś z listów do Ciebie ma zostać sprawdzony, zostanie on otwarty w Twojej obecności.

Ile razy w tygodniu mogą mnie odwiedzać przyjaciele i rodzina?

Typ więźnia	Wiek więźnia	Minimalny numer wizyt w ciągu tygodnia	Maksymalny numer wizyt w ciągu tygodnia	Długość wizyty
Skazany	ponad 18	1	decyzja naczelnika	30 minut
Skazany	mniej niż 18	2	decyzja naczelnika	30 minut
W areszcie tymczasowym	jakikolwiek wiek	3	6	15 minut

Naczelnik może zezwolić, żebyś miał więcej wizyt, niż jest to przewidziane jako minimum, jeżeli uzna, że Twoje zachowanie jest dobre bądź sprzyja to Twojemu procesowi resocjalizacji.

Możesz wyznaczyć 6 osób na miesiąc które mogą Cię odwiedzić. W niektórych więzieniach liczba ta może wynosić 8 osób. Mogą umówić się z Tobą na spotkanie za pośrednictwem więzienia.

Odwiedziny mają miejsce w specjalnie ku temu wyznaczonym miejscu. Miejsce to może mieć bariery, takie jak na przykład okna czy szyby. Oznacza to, że nie możesz mieć kontaktu fizycznego ze swoim gościem. Bariery te są konieczne dla ochrony przed przekazywaniem zakazanych substancji i przedmiotów więźniowi przez gościa. Nie możesz przekazywać przedmiotów swoim gościom, za wyjątkiem przedmiotów, na których przekazanie wydał pozwolenie naczelnik. Naczelnik może również zezwolić na wizyty podczas których będziesz mógł mieć kontakt fizyczny z odwiedzającymi. Wizyty te mogą jednak mieć miejsce jedynie jeżeli nie ma zagrożenia, że w trakcie wizyty zostaną przekazane niedozwolone produkty.

W przypadku osób pozostających w związku małżeńskim lub mających partnera/partnerkę - czy mam prawo do wizyt małżeńskich?

Nie. Więźni i ich współmałżonkowie nie mają prawa do odbywania stosunków w więzieniu.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Jak często mogę spotykać się z moim przedstawicielem prawnym w więzieniu?

Niniejsze punkty odnoszą się do Twoich praw związanych z wizytami przedstawiciela prawnego:

- Możesz spotkać się ze swoim przedstawicielem prawnym w każdej chwili za dnia w celu przedyskutowania czynności prawnych dotyczących Twojej sprawy bądź apelacji
- wizyta przedstawiciela prawnego powinna mieć miejsce w zasięgu wzroku funkcjonariusza służby więziennej, ale nie powinien on słyszeć Waszej rozmowy
- Rozmowy telefoniczne i listy do przedstawicieli prawnych nie są czytane ani monitorowane. Dostęp do prawnika jest w pełni poufny.
- jeżeli jesteś obywatelem obcego kraju i chcesz, żeby w czasie wizyt prawnika był obecny tłumacz ustny, naczelnik więzienia zrobi co w jego mocy by sprowadzić tłumacza
- jeżeli chcesz, by odwiedził Cię Twój prawnik, wystarczy, że poprosisz naczelnika, by się z nim skontaktował bądź przekazał mu Twoją wiadomość
- wizyta prawnika nie liczy się jako zwykła wizyta. Oznacza to, że nadal będziesz miał/a możliwość skorzystania ze zwyczajnych wizyty, co znaczy, że masz prawo, by odwiedzała Cię określona grupa osób z grona rodziny i znajomych.

Czy mam prawo do wizyt duchowych?

Tak. Masz prawo do odwiedzin doradcy duchowego za pozwoleniem naczelnika. W więzieniach w Irlandii pracuje 20 pełnoetatowych i 9 półetatowych kapelanów kościoła rzymsko - katolickiego, kościoła irlandzkiego i metodystów. Ci kapelani są odpowiedzialni za opiekę duchową nad wszystkimi więźniami, niezależnie od ich wyznania. Kapelani innych religii również mogą odwiedzać więźniów w ramach normalnych odwiedzin.

Niniejsze punkty odnoszą się do Twoich praw związanych ze sprawami duchowymi w czasie Twojego pobytu w więzieniu:

- powinieneś móc, jeżeli jest to możliwe, praktykować religię, której jesteś wyznawcą. Oznacza to, że powinieneś mieć możliwość uczestniczenia w obrządkach i ceremoniach wiary, do której należysz, lub mieć dostęp do książek religijnych i innych materiałów.
- powinieneś móc dostać się do kapelana bądź przedstawiciela jakiegokolwiek wyznania, jeżeli wizyta przebiega spokojnie.
- jeżeli należysz do religii, której autoryzowany kapelan nie pracuje w więzieniu, możesz otrzymać wizytę duchową od przedstawiciela Twojej religii za pisemnym pozwoleniem naczelnika
- odwiedziny doradcy duchowego powinny mieć miejsce w zasięgu wzroku funkcjonariusza służby więziennej, ale nie powinien on słyszeć Waszej rozmowy
- wizyta kapelana nie liczy się jako zwykła wizyta. Oznacza to, że nadal będziesz miał/a możliwość skorzystania ze zwyczajnych wizyty, co znaczy, że masz prawo, by odwiedzała Cię określona grupa osób z grona rodziny i znajomych.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Czy kapelan może robić coś więcej niż tylko przeprowadzać wizyty duchowe?

Tak. Poza ich posługą religijną, kapelani mają rolę duszpastersko - opiekuńczą. Oznacza to, że mogą otoczyć Cię troską i poradą. Mogą pomóc Ci w wybraniu opcji leczenia i resocjalizacji, jak również w utrzymaniu kontakt z rodziną i społecznością. Kapelan wysłucha Twoich problemów, wesprze Cię i wspomocze w czasach traumy, kryzysu, choroby czy żalu. Możesz rozmawiać z kapelanem jeżeli masz obawy co do jakiegokolwiek sprawy, między innymi obawiasz się o własne zdrowie, rodzinę, sprawy prawne, stan emocjonalny itp. Wszystko co powiesz kapelanowi jest poufne. Kapelani mogą pomóc Ci w przygotowaniach do zwolnienia z więzienia.

Prawo do głosowania

Czy jako więzień mam prawo do głosowania?

Tak. Jeżeli jesteś w więzieniu, możesz się zarejestrować jako elektor oddający głos pocztą, w obszarze, w którym byś mieszkał gdybyś nie był w więzieniu. Wystarczy wypełnić formularz RFA4. Jeżeli już jesteś zarejestrowany na tamtym obszarze i możesz głosować z więzienia, powinieneś móc wypełnić formularz RFG. Są to formularze dostępne we wszystkich więzieniach, a po ich wypełnieniu powinno się je wysłać do biura władz lokalnych w swoim rejonie. Jeżeli potrzebujesz więcej informacji na temat rejestracji do głosowania, skontaktuj się z naczelnikiem więzienia lub strażnikiem bloku więziennego.

Opieka zdrowotna

Jaki typ opieki zdrowotnej otrzymam w więzieniu?

Jako więzień masz prawo do otrzymywania tego samego standard opieki medycznej jak inni obywatele posiadający kartę medyczną.

Irlandzki System Więziennictwa musi dbać o dobro więźniów i upewniać się, że w więzieniach nie ma epidemii chorób zakaźnych, takich jak gruźlica. Właśnie z tego powodu badania lekarskie rozpoczynają się już na etapie przyjęcia więźnia do zakładu karnego. Każdy więzień, który musi zostać odizolowany w związku z podejrzeniem choroby zakaźnej powinien zostać zdiagnozowany i wyłapany już w trakcie pierwszego badania i jak najszybciej powinno się mu zorganizować leczenie.

Więźniowie mogą być pewni, że otrzymają ten sam poziom poufności i jakości leczenia co osoby korzystające z jednostek medycznych na wolności.

Irlandzki System Więziennictwa ma również obowiązek świadczenia usług związanych z diagnostyką stanu psychicznego w przypadku więźniów z problemami psychicznymi. Powinieneś mieć dostęp do kuracji odwykowej jeżeli wcześniej nadużywałeś narkotyków.

Nigdy nie powinieneś być proszony o udział w jakimkolwiek eksperymencie medycznym bądź w testach leków.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Co powinienem zrobić gdy jestem chory i chcę skonsultować się z lekarzem?

Jeżeli jesteś chory poinformuj o tym strażnik nadzorującego oddział, który przekaze te informacje pielęgniarce. Pielęgniarka albo przyjdzie Cię zbadać i rozpocznie leczenie, bądź umówi Cię na spotkanie z lekarzem. Jeżeli nie możesz udać się do pokoju lekarskiego ponieważ jesteś zbyt chory, lekarz przyjdzie Cię zbadać w celi.

Jeżeli jesteś chory, jak najszybciej powinien Cię odwiedzić personel medyczny w celu ustalenia twojego stanu zdrowia. Jeżeli będzie to konieczne, personel medyczny zbada Cię natychmiast, jeżeli będzie to nagły przypadek medyczny, natychmiast zostaniesz odesłany do szpitala w celu otrzymania dalszej pomocy.

Kto jest odpowiedzialny za opiekę zdrowotną więźniów?

Lekarz więzienny jest odpowiedzialny za opiekę zdrowotną nad więźniami. Jeżeli zachorujesz bądź będziesz cierpieć na jakąś przypadłość, lekarz zdiagnozuje Cię i rozpocznie leczenie na terenie więzienia, jeśli będzie to możliwe. Jeżeli lekarz więzienny czy pielęgniarka nie mogą udzielić Ci odpowiedniej pomocy w więzieniu, za zezwoleniem naczelnika więzienia zostaniesz przewieziony na leczenie do szpitala.

Lekarz czy pielęgniarka muszą traktować Cię z takim samym szacunkiem jak innych pacjentów spoza więzienia.

Czy moja konsultacja lekarska pozostanie poufna?

W zasadzie tak. Profesjonaliści zajmujący się leczeniem pacjentów muszą dbać o ich prywatność. Jeżeli musisz odwiedzić lekarza, konsultacja powinna odbyć się w miejscu prywatnym, chyba że lekarz poprosi, żeby w czasie konsultacji był obecny funkcjonariusz służby więziennej. Może tak uczynić np. z obawy o swoje bezpieczeństwo.

Wszystkie sprawy, które omawiasz z lekarzem są kwestiami prywatnymi, i lekarz nie może omawiać twojego stanu zdrowia z nikim innym, za wyjątkiem pozostałych członków personelu medycznego. Lekarz powinien przekazać Ci wszystkie konieczne informacje, które pozwolą Ci podjąć odpowiednią decyzję dotyczącą Twojego stanu zdrowia.

Kiedy lekarz może podzielić się informacjami o moim stanie zdrowia z innymi?

Informacje o twoim stanie zdrowia powinny zostać przekazane jedynie osobom, które powinny o nich wiedzieć.

Na przykład, lekarz może omówić sprawę Twojego stanu zdrowia z naczelnikiem więzienia, jeżeli martwi się o niektóre aspekty życia więziennego bądź czynności i ich niszczący wpływ na Twoje zdrowie fizyczne czy psychiczne. Lekarz może również dzielić się informacjami o Twoim stanie zdrowia z innymi specjalistami spoza więzienia, jeżeli zajdzie potrzeba przewiezienia Cię do innego szpitala w razie nagłego wypadku.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Lekarz więzienny czy psychiatra powinni skontaktować się z naczelnikiem więzienia jeżeli ich zdaniem:

- pobyt w więzieniu zagraża Twojemu zdrowiu lub życiu;
- wydaje się, że nie dożyjesz do końca wyroku
- nie jesteś fizycznie w stanie by przebywać w więzieniu bądź uczestniczyć w konkretnym trybie życia w więzieniu
- na Twój stan psychiczny lub fizyczny zdecydowanie negatywnie wpływa pobyt w więzieniu, lub
- nie jesteś w stanie podróżować poza obręb więzienia, nawet na rozprawy sądowe.

Jeżeli lekarz więzienny lub psychiatra skontaktuje się z naczelnikiem w którymkolwiek z powyższych przypadków, naczelnik musi poinformować o tej opinii medycznej Ministra Sprawiedliwości tak szybko jak to tylko możliwe.

Jeżeli jestem osobą z problemami psychicznymi, czy mogę uzyskać specjalistyczną pomoc?

Jeżeli cierpisz na problem psychiczne i chcesz bądź musisz o tym z kimś porozmawiać, IPS musi zapewnić Ci taką możliwość.

Wszystkie więzienia mają dostęp do lekarzy psychiatrów. Jeśli lekarz uzna za konieczne, byś spotkał się z lekarzem psychiatrą, poczyni on odpowiednie przygotowania w tym kierunku.

Pierwszą rzeczą, jaką należy zrobić jest rozmowa z pielęgniarkami więziennymi, gdyż wiele z nich mogło odbyć szkolenie w zakresie zdrowia psychicznego. Terapeuci od uzależnień przyjmą na konsultację każdego, kto ma problem z uzależnieniem. Psycholog więzienny spotka się z Tobą i podejmie leczenie w zakresie swoich kompetencji.

Psycholog więzienny musi szanować Twoją godność i prywatność. Może też kontaktować się z naczelnikiem więzienia jeżeli uważa, że stanowisz zagrożenie dla siebie bądź innych więźniów.

Lekarz więzienny musi zwracać szczególną uwagę na zdrowie psychiczne pacjenta. Może też poprosić psychologa więziennego lub naczelnika więzienia, żeby skierował Cię na badanie stanu zdrowia psychicznego.

Jeżeli jestem osobą z problemem narkotykowym, czy będę miał dostęp do specjalistycznej pomocy?

Tak. Jeżeli zażywałeś narkotyki lub jesteś od nich uzależniony, możesz wziąć udział w różnych projektach odwykowych.

IPS stawia sobie za cel świadczenie usług związanych z oceną, leczeniem i pomocą osobom używającym substancji niedozwolonych. Pomoc ta jest taka sama jak ta

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

skierowana do osób przebywających na wolności, tylko odbywa się w warunkach więziennych. Jeżeli nadużywałeś narkotyków będących pochodną opiatów i w wyniku testu okaże się, że masz te substancje w organizmie, konieczna będzie pomoc medyczna i przeprowadzenie detoksu. W większości więzień, od więźniów którzy chcą zwalczyć uzależnienie od narkotyków można wymagać, by robili to w obecności osób uzależnionych.

Jeżeli martwię się o moje zdrowie płciowe, czy będę miał dostęp do badań i leczenia?

Tak. Jeżeli martwisz się, że zaraziłeś się chorobą przenoszoną drogą płciową bądź infekcją, wirusem HIV, żółtaczką typu B lub C, powinieneś się skontaktować z lekarzem i zdecydować się na badanie krwi, które rozwieje Twoje obawy. Wszyscy więźniowie mogą zaszczepić się przeciwko żółtaczkce typu B jak również poddać badaniu na obecność wirusów, takich jak wirus żółtaczki czy HIV.

Co się stanie jeżeli jestem chory na chorobę zakaźną, taką jak gruźlica (TB)?

Jeżeli jesteś chory na chorobę zakaźną, taką jak gruźlica, powinieneś powiedzieć o tym pielęgniarce w chwili przyjęcia do więzienia. Pracownicy medyczni skontaktują się z Departamentem Zdrowia Publicznego. Jeżeli istnieje zagrożenie, że zarazisz inne osoby, zostaniesz oddzielony od reszty więźniów tak szybko, jak to tylko możliwe. Gdy tylko diagnoza zostanie potwierdzona, zostaniesz przewieziony do szpitala. Badanie lekarskie w chwili przyjęcia identyfikuje choroby zakaźne, na które mogą cierpieć więźniowie, i pozwala uniknąć epidemii.

W trakcie przyjęcia do więzienia zostaną Ci zadane konkretne pytania dotyczące objawów jakiegokolwiek choroby i historii chorób. Lekarz zapyta Cię również o leki, które bierzesz oraz historię kontaktów z osobami chorymi na gruźlicę bądź inne choroby zakaźne.

Wszyscy więźniowie powinni, jeżeli to możliwe, zostać umieszczeni w indywidualnej celi do momentu przejścia badania lekarskiego. Gruźlica jest najczęściej występującą chorobą w warunkach więziennych, w związku z bliskim kontaktem więźniów, zwłaszcza jeżeli dzielą oni cele. Jeżeli pielęgniarka podejrzewa, że chorujesz na gruźlicę w chwili przyjęcia, zostaniesz odizolowany od pozostałych więźniów do momentu potwierdzenia diagnozy.

Jeżeli potrzebuję leczenia, będzie się ono odbywało w więzieniu czy w szpitalu poza więzieniem?

To zależy. Jeżeli lekarz potwierdzi, że masz zakaźną formę gruźlicy, zostaniesz wysłany do szpitala i przekazany w opiekę konsultanta oddechowego (specjalisty zajmującego się płucami i problemami z oddychaniem). Jeżeli masz czynną gruźlicę zakaźną, zostaniesz odesłany do szpitala. Zostaniesz oddzielony od reszty więźniów do momentu kiedy nie będzie istniało ryzyko zakażenia. Jeżeli masz gruźlicę, lekarz więzienny powinien skontaktować się z lokalnym Urzędnikiem Zdrowia Publicznego HSE, żeby odpowiednio ograniczyć możliwość rozprzestrzeniania się infekcji w więzieniu.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Jakie prawa mają w więzieniu osoby niepełnosprawne?

Będziesz miał te same prawa co pozostali więźniowie. Jednak jeżeli lekarz więzienny powie, że musisz korzystać z rehabilitacji bądź terapii, naczelnik więzienia powinien Ci to umożliwić.

Dla Twojego bezpieczeństwa bardzo ważnym jest, żebyś poinformował o swojej niepełnosprawności, wliczając w to głuchotę czy problemy ze wzrokiem. Będzie wtedy można Ci zapewnić odpowiednią ochronę na wypadek np. pożaru.

Czy będę mógł konsultować się z dentystą?

Tak. Wszystkie więzienia mają miejsce, gdzie więźniowie mogą poddawać się zabiegom dentystycznym. Możesz poprosić o wpisanie Cię na listę osób oczekujących na konsultację dentystyczną, a w niektórych przypadkach na taką konsultację może Cię skierować lekarz bądź pielęgniarz.

Bezpieczeństwo

Czy służba więzienna będzie mnie chronić w czasie pobytu w więzieniu?

Tak. Naczelnik i służba więzienna mają obowiązek chronienia więźniów. Naczelnik musi dopilnować, że w zakładzie karnym panuje ład i że więźniowie są chronieni, zarówno przed innymi jak i przed sobą.

Służba więzienna jest odpowiedzialna za bezpieczeństwo wszystkich więźniów. Jeżeli oficer uzna, że wymagasz pomocy lekarza, psychiatry bądź jakiegokolwiek innej pomocy, masz specjalne potrzeby bądź należy Cię obserwować, musi poinformować o swoich podejrzeniach naczelnika bądź funkcjonariusza starszego rangą.

Jeżeli naczelnik zostanie poinformowany, że prawdopodobnie będziesz chciał skrzywdzić siebie bądź innych, bądź że stanowisz zagrożenie dla bezpieczeństwa lub porządku w więzieniu, może on wydać specjalną decyzję, żebyś był obserwowany. Obserwacja ta zostanie szczegółowo opisana.

Co oznacza być więźniem chronionym?

Jeżeli z jakiegoś powodu nie czujesz się bezpiecznie wśród więźniów, możesz poprosić o uzyskanie statusu więźnia chronionego, co oznacza, iż zostaniesz oddzielony od innych więźniów. Jeżeli naczelnik więzienia dostanie informację, że grozi Ci niebezpieczeństwo, może podjąć decyzję o nadaniu Ci statusu więźnia chronionego.

Jeżeli uzyskasz status więźnia chronionego, naczelnik więzienia musi prowadzić dokładny zapis Twojego planu dnia, wliczając w to powody nadania Ci statusu więźnia chronionego, datę i godzinę rozpoczęcia obserwacji, Twój pogląd na sprawę i datę i godzinę ustania ochrony.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Jeżeli jestem osobą chronioną, czy nadal mam dostęp do edukacji i pracy?

W zasadzie tak. Jeżeli zostaniesz zaklasyfikowany jako więzień chroniony, możesz brać udział w nadzorowanych działaniach z pozostałymi więźniami tej samej kategorii, jeżeli naczelnik uważa, że jest to w Twoim interesie.

Jeżeli jednak istnieje zagrożenie dla Twojego bezpieczeństwa tak, że nie możesz być w kontakcie z pozostałymi więźniami, będziesz musiał przejść na plan ograniczony, co oznacza, że będziesz miał zaledwie godzinę na zajęcia rekreacyjne i na podwórzu. Więzienia zawsze starają się zmniejszyć liczbę więźniów w tej sytuacji. Czasami wysyłają takich więźniów do innych więzień, żeby mogli prowadzić w miarę normalne życie.

Czy oficerowie służby więziennej mogą używać wobec mnie siły?

Oficerowie służby więziennej mogą używać siły jedynie jeśli jest to konieczne by utrzymać bądź przywrócić porządek i bezpieczeństwo. Nawet wtedy, oficerowie mogą użyć siły jedynie jeśli jest to absolutnie konieczne.

Oficer służby więziennej nie powinien Cię uderzyć, chyba że zrobi to w celu ochrony samego siebie bądź innych osób. W takiej sytuacji, oficer który użył siły musi zgłosić się do naczelnika i wytłumaczyć mu, dlaczego użył siły i jak całe zajście wyglądało. Jeżeli to na Tobie użyto siły, naczelnik więzienia upewni się, że zbada Cię lekarz.

Kiedy mogę zostać umieszczony w celi specjalnej?

W 2005 roku, IPS podjął decyzję, że cele specjalne zostaną podzielone na dwa typy:

- cele obserwacji
- cele pod nadzorem.

Naczelnik powinien umieścić Cię w celi obserwacji jeżeli uważa, że potrzebujesz częstej i dokładnej obserwacji z powodów zdrowotnych bądź w związku z tym, że stanowisz zagrożenie dla siebie w związku z samookaleczeniem bądź ewentualnym samobójstwem.

Cela obserwacji ma specjalne elementy, wykończenia i metody obserwacji. Nie powinieneś trafić do tej celi chyba że jest to konieczne dla Twojego zdrowia. Niewłaściwym jest, żebyś z jakiegokolwiek innego powodu trafił do tej celi.

Po umieszczeniu w celi obserwacji, jeśli jest to tylko możliwe, zostaniesz zbadany przez lekarza. Jeżeli zaleci on, żebyś został umieszczony gdzie indziej, naczelnik będzie musiał rozpatrzyć tę sprawę. Jeżeli naczelnik nie zdecyduje się zastosować do zaleceń lekarza, musi podać i odnotować swoje podwoły. Podczas pobytu w celi obserwacji, strażnik będzie Cię odwiedzał przynajmniej co 15 minut.

Jeżeli zachowywałeś się w sposób zakłócający spokój bądź stanowisz zagrożenie dla innych, możesz zostać umieszczony w celi pod nadzorem. Jest to cela ze specjalnym

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

wyposażeniem i pod obserwacją, przeznaczona do tego, by poprawić bezpieczeństwo zarówno osadzonego w niej więźnia jak i innych osadzonych w zakładzie karnym. Inspektor więziennictwa zaznaczył, że nie powinno się uznawać umieszczania więźnia w tej celi jako formy kary.

Po umieszczeniu w celi pod nadzorem, jeśli jest to tylko możliwe, zostaniesz zbadany przez lekarza

Procedury więzienne przeniesienia, zwolnienia tymczasowego, umorzenia sprawy i zwolnienia warunkowego

Jak wygląda procedura przewiezienia?

Gdy zostajesz skazany na pobyt w więzieniu, zostaniesz przewieziony do zakładu karnego przypisanego do sądu rejonowego, w którym odbywała się Twoja sprawa. Więzienie, w którym będziesz odbywać wyrok może zostać zmienione przez Ministra Sprawiedliwości.

Jako więzień nie masz prawa odbycia wyroku w wybranym przez Ciebie zakładzie karnym. Możesz jednak zgłosić wniosek do naczelnika o przeniesienie Cię do innego więzienia, jeżeli masz ku temu powód. Służba więzienna będzie się starała znaleźć Ci więzienie jak najbliżej domu.

Jeżeli jesteś obywatelem innego kraju i wyrażasz chęć powrotu do kraju, możesz wnieść o to do Ministra Sprawiedliwości. Nie gwarantujemy jednak, że Twój wniosek zostanie rozpatrzony pozytywnie. Decyzja należy do Ministra.

Jeżeli zostaniesz przewieziony do innego więzienia, do Centralnego Szpitala Psychiatrycznego bądź jakiegokolwiek innego szpitala, jeśli zostaniesz zwolniony lub tymczasowo zwolniony z więzienia, naczelnik musi odnotować ten fakt podając datę transferu lub zwolnienia oraz informację dotyczącą osoby wydającej taki nakaz. Jeżeli zostaniesz przewieziony z jednego więzienia do drugiego, powinieneś mieć możliwość jak najszybszego poinformowania o tym członków rodziny lub bliskich przyjaciół.

Jak wygląda procedura zwolnienia z więzienia i zwolnienia warunkowego?

Możesz uzyskać zgodę na tymczasowe zwolnienie z więzienia jeśli odbywasz karę, ale to Minister Sprawiedliwości decyduje, czy wyjdiesz na zwolnienie. Zwolnienie tymczasowe oznacza, że możesz opuszczać więzienie na określony czas, wyznaczony przez naczelnika. Minister weźmie pod uwagę wiele czynników, które wpłyną na jego decyzję o przyznaniu Ci zwolnienia warunkowego. Będą to między innymi charakter popełnionego przez Ciebie wykroczenia, okoliczności rodzinne, Twoje podejście do resocjalizacji i możliwości zatrudnienia i szkolenia.

Zwolnienie warunkowe zazwyczaj jest przyznawane w trzech przypadkach:

- z powodów okolicznościowych;

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

- z dnia na dzień i w opcji tygodniowej oraz
- zwolnienie tymczasowe w związku z końcem odbywania wyroku

Okoliczności te opisano poniżej.

Zwolnienie tymczasowe z powodów okolicznościowych zostaje przyznane w związku z wypadkiem rodzinnym, np. gdy ktoś zmarł bądź jest poważnie chory. Możesz również zostać zwolniony z więzienia by móc uczestniczyć w uroczystościach rodzinnych, takich jak śluby, chrzty czy komunie, lub jeżeli chcesz zająć się sprawami rodzinnymi.

Zwolnienie z dnia na dzień i w opcji tygodniowej jest przyznawane zazwyczaj w celu umożliwienia Ci pracy poza więzieniem. W niektórych przypadkach może ci towarzyszyć funkcjonariusz służby więziennej (pod eskortą), bądź możesz iść sam.

Zwolnienie tymczasowe w związku z końcem odbywania wyroku jest jak zwolnienie warunkowe. Oznacza ono wcześniejsze zwolnienie z więzienia pod koniec okresu wyroku. Zwolnienie tymczasowe w związku z końcem odbywania wyroku zazwyczaj związane jest z określonymi warunkami które należy spełnić, w większości przypadków warunkiem koniecznym jest regularne zgłaszanie się na posterunek Gardy. Jeżeli nie wywiążesz się z warunków zwolnienia, zostaniesz aresztowany i doprowadzony do więzienia.

Jeżeli uzyskasz zgodę na zwolnienie tymczasowe, naczelnik więzienia musi upewnić się, że masz wystarczające środki na podróż. Jeżeli nie masz ubrań lub nie pasują one na Ciebie, otrzymasz ubrania odpowiednie do Twojego wieku i płci. Jeżeli nie masz wystarczająco pieniędzy na przeżycie w czasie zwolnienia tymczasowego, naczelnik powinien przekazać Ci odpowiednią kwotę.

Jeżeli zostanę zwolniony tymczasowo, czy muszę spełniać jakieś warunki?

Tak. Jeżeli uzyskasz zgodę na zwolnienie tymczasowe, musisz spełnić odpowiednie warunki. Na przykład będziesz się musiał stawiać w określonym miejscu codziennie bądź co tydzień (np. na posterunku Gardy), lub nie będziesz mógł chodzić do konkretnych miejsc.

Co się stanie jeśli nie spełnię tych wymagań?

Jeżeli złamiesz warunki zwolnienia, możesz zostać aresztowany bez nakazu i doprowadzony do więzienia. Być może już więcej nie otrzymasz zgody na zwolnienie tymczasowe. Możesz zostać również ukarany za naruszenie zasad. Jeśli nie wrócisz do więzienia po upływie terminu zwolnienia tymczasowego, możesz zostać oskarżony o bezprawną ucieczkę. Oznacza to, że przebywałeś poza więzieniem w czasie, gdy powinieneś odsiadywać wyrok. Jest to sprzeczne z prawem.

Kiedy będę mógł zostać zwolniony przedterminowo?

Pojęcie "zwolnienia przedterminowego" opisuje sytuację wcześniejszego całkowitego zakończenia odbywania kary, opartego na dobrym zachowaniu w czasie odbywania

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

wyroku. Zwolnienie przedterminowe oznacza, że możesz uzyskać zmniejszenie wyroku o jedną czwartą za dobre zachowanie. Na przykład, jeżeli Twój wyrok wynosi 24 miesiące, możesz skrócić wyrok do 18 miesięcy, co oznacza, że wyjdiesz z więzienia o 6 miesięcy wcześniej. Twój wyrok musi być dłuższy niż miesiąc żebyś zakwalifikował się na zwolnienie przedterminowe. Nie możesz zostać zwolniony przedterminowo, jeżeli odsiadujesz wyrok dożywocia, jesteś w więzieniu jako osoba zadłużona lub w związku z obrazą sądu. Zwolnienie przedterminowe jest zazwyczaj stosowane automatycznie, jeśli w czasie pobytu w więzieniu nie popełniłeś żadnego wykroczenia.

Minister Sprawiedliwości może zdecydować o przyznaniu dłuższego zwolnienia warunkowego. Może ono mieć długość do jednej trzeciej wyroku, jeżeli zachowujesz się bardzo dobrze i uczestniczysz w autoryzowanej działalności zorganizowanej, tak że minister jest zadowolony i uznaje, że istnieje mniejsze prawdopodobieństwo, że ponownie popełnisz wykroczenie. Jedna trzecia z wyroku 24 miesięcy więzienia oznacza, że możesz opuścić zakład karny 8 miesięcy wcześniej.

Więźniowie zwolnieni z więzienia przedterminowo zazwyczaj nie podlegają żadnej formie nadzoru.

Co to jest zwolnienie warunkowe i jak to działa?

Termin 'zwolnienie warunkowe' opisuje tymczasowe zwolnienie z więzienia w związku z poważniejszymi wykroczeniami, z dłuższymi wyrokami, takimi jak np. dożywocie. Komisja do spraw zwolnień warunkowych zajmuje się jedynie sprawami więźniów odbywających wyroki dożywocia i te powyżej 7 lat. Zazwyczaj komisja stara się rozpatrywać sprawy w połowie wyroku, lub po siedmiu latach (którekolwiek nastąpi szybciej). Komisja zajmuje się przede wszystkim:

- zarządzaniem długoterminowymi wyrokami, żeby więźniowie również mogli otrzymać możliwość resocjalizacji, i
- doradzaniem Ministrowi Sprawiedliwości odnośnie zarządzania takimi wyrokami.

Zanim Komisja do spraw zwolnień warunkowych rozpatrzy Twoją sprawę, musi ona najpierw zostać skierowana do komisji przez Ministra.

Jeśli przebywasz na zwolnieniu tymczasowym, jesteś 'na licencji'. Oznacza to, że masz zagwarantowane zwolnienie warunkowe lub tymczasowe, a po zwolnieniu mogą zostać wprowadzone określone warunki dotyczące prowadzenia nadzoru nad Tobą. Jeśli nie będziesz przestrzegał tych warunków, możesz zostać wezwany do więzienia i będziesz musiał odbyć pozostałą część kary bądź czekać na kolejną decyzję komisji.

Jakie rzeczy wpływają na wydanie rekomendacji instancji orzekającej o moim zwolnieniu warunkowym?

Bezpieczeństwo społeczne jest najważniejsze dla komisji. Opisuje ona Ministrowi Twoje postępy. Główne czynniki brane pod uwagę to:

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

- rodzaj wykroczenia i jego powaga;
- wyrok, który odbywasz i zalecenia sędziego;
- okres odbytego wyroku w chwili obrad komisji;
- stopień zagrożenia, jakie stanowisz wobec innych po opuszczeniu więzienia;
- stopień ryzyka, że ponownie popełnisz przestępstwo przebywając na zwolnieniu warunkowym
- ryzyko, że nie wrócisz do aresztu po zwolnieniu
- zachowanie w trakcie przebywania w więzieniu, i
- czy korzystałeś z usług terapeuty (np. sesje bądź kursy związane z popełnionym przez Ciebie przestępstwem) i jak bardzo prawdopodobne jest, że po wyjściu na wolność poprawią się twoje możliwości po powrocie do społeczeństwa.

Ostateczna decyzja, po usłyszeniu propozycji komisji, należy do Ministra Sprawiedliwości. Minister zazwyczaj zgadza się z decyzją komisji.

Jeżeli uzyskam zgodę na zwolnienie warunkowe, czy będę nadzorowany na wolności?

Będziesz nadzorowany przez kuratora.

Jeśli zostaniesz zwolniony warunkowo mimo że odsiadywałeś wyrok dożywocia, i popełnisz jakieś inne wykroczenie, ponownie zostaniesz aresztowany i odstawiony do więzienia gdzie będziesz musiał ponownie przechodzić przez całą procedurę.

Czy są jakieś wykroczenia, za które nie przysługuje zwolnienie warunkowe?

Tak. Nie można Ci przyznać zwolnienia warunkowego, jeśli odsiadujesz wyrok za popełnienie konkretnych wykroczeń, takich jak zabójstwo lub próba zabójstwa:

- funkcjonariusza Gardy lub członka służby więziennej na służbie;
- głowy obcego państwa bądź członka korpusu dyplomatycznego, z powodów politycznych;
- osoby w wyniku wspierania działania organizacji bezprawnych

Przygotowanie do opuszczenia więzienia

Jak mogę się przygotować na powrót na wolność?

Jeśli będzie Cię nadzorowała rada zwolnień warunkowych, po wyjściu na wolność jej pracownicy będą zajmowali się Twoją sprawą. Mogą oni pomóc Ci przygotować się na życie na wolności. Mogą podać Ci informacje dotyczące usług, hosteli, szkoleń i programów leczenia (indywidualnych i grupowych) poza więzieniem. Mogą również doradzać Ci jak się zachowywać, jaki styl życia prowadzić i jak zajmować się sprawami osobistymi, tak, by uniknąć ponownego popełnienia wykroczenia.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Pracownik rady nadzorującej zwolnienia warunkowe może kontaktować się z Twoją rodziną i społecznością lokalną w czasie Twojego pobytu w więzieniu.

Funkcjonariusze tacy powinni pracować ściśle z naczelnikiem i upewnić się, że działasz zgodnie z 'planem zarządzania wyrokiem', który został przygotowany dla Ciebie w więzieniu.

Jeśli nie przyznano Ci nadzoru po wyjściu z więzienia, a pracownicy komisji nie mogą Ci pomóc, możesz zwrócić się do kapelana lub innych pracowników więzienia, dzięki którym można cię lepiej przygotować się do opuszczenia więzienia.

Co się stanie jeśli nie będę miał gdzie pójść po wyjściu z więzienia?

Jeśli nie masz się gdzie podziać po zwolnieniu z więzienia, nie masz członków rodziny lub znajomych, możemy Cię zakwaterować, porozmawiać z osobą odpowiedzialną za przyznanie zwolnienia warunkowego, kapelanem bądź osobami, które mogą Ci pomóc znaleźć mieszkanie.

Jednostka Health Service Executive zasługująca na wspomnienie to również Oddział Osób Bezdomnych (Homeless Persons' Unit). Pomaga ona chronić więźniów przed zostaniem bezdomnym po wyjściu na wolność i ma bezpośredni dostęp do miejsc do spania i pomocy materialnej.

Jeśli żyjesz z daleka od więzienia, otrzymasz kupon podróży wystawiony przez General Office.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

RÓŻNE TYPY WIĘZNIÓW

Więźniowie tymczasowo aresztowani

Co oznacza bycie tymczasowo aresztowanym?

Jeśli jesteś oskarżony o popełnienie wykroczenia i oczekujesz w więzieniu na wyrok, oznacza to, iż jesteś więźniem tymczasowo aresztowanym. Pozostajesz w areszcie, możesz zostać zwolniony za kaucją (jeśli Ty bądź inna osoba wpłaci kaucję). Decyzja o pozostawianiu Cię w więzieniu jest związana z wieloma czynnikami, między innymi:

- charakter popełnionego przestępstwa;
- dowody zebrane w Twojej sprawie;
- wcześniejsze wykroczenia;
- zachowanie w czasie zwolnienia za kaucją (jeśli miało to miejsce);
- czy czekasz na rozprawę w związku z popełnieniem innych wykroczeń;
- czy są dowody na to, że świadkowie w Twojej sprawie byli zastraszeni, i
- czy starszy funkcjonariusz Gardy uważa, że koniecznym jest, żebyś pozostał w areszcie by uniknąć popełnienia przez Ciebie poważnego wykroczenia.

Sąd Okręgowy może nakazać Ci pozostanie w więzieniu nie dłużej niż 8 dni w chwili pierwszego pojawienia się w sądzie.

W trakcie drugiego pojawienia się w sądzie, możesz zostać zatrzymany na dalsze 15 dni lub na okres od 16 do 30 dni, jeśli wyrazi na to zgodę Twój obrońca i Ty.

Twoje prawa jako więźnia tymczasowo aresztowanego nie są takie same jak więźniów już skazanych, jeśli chodzi o wizyty. Więcej informacji znajdziesz poniżej.

Jeśli jestem tymczasowo aresztowany, czy będę przebywał z osobami skazanymi?

Zależy to od więzienia do którego zostaniesz skierowany. Jako więzień tymczasowo aresztowany w Irlandii, nie masz prawa być odseparowanym od pozostałych więźniów. Jednakże minister musi, jeżeli to tylko możliwe, oddzielić więźniów tymczasowo aresztowanych od tych skazanych. Powinien to zrobić w celu zapewnienia bezpieczeństwa więźniom i pracownikom, oraz w celu ochrony praw człowieka więźniów. Jeśli jesteś mężczyzną przebywającym w areszcie tymczasowym w Dublinie, możesz zostać wysłany do więzienia Cloverhill w Clondalkin. Jest to jedyne więzienie w Irlandii, które jest zarezerwowane dla więźniów tymczasowo aresztowanych. Jeśli mieszkasz poza Dublinem, możesz zostać skierowany do więzienia znajdującego się najbliżej Ciebie i będziesz musiał dzielić celę z osobami skazanymi.

Jakie prawa ma więzień przebywający w areszcie śledczym?

Osoby przebywające w areszcie tymczasowym mają prawo do 15-minutowej wizyty codziennie, przez 6 dni w tygodniu (patrz tabela na stronie 17). Więzień może wymienić do 8 osób, które mogą odwiedzać go co miesiąc. Gdy wybierzesz osobę, może

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

ona umówić się na spotkanie z Tobą poprzez służbę więzienną. Więźniowie z aresztów tymczasowych mogą mieć jedną 15-minutową wizytę codziennie, aż do 6 osób w tygodniu.

Czy więzień w areszcie śledczym ma dostęp do obrońców?

Wszyscy więźniowie mają prawo do korzystania z pomocy obrońcy.

Czy jako więzień przebywający w areszcie śledczym będę miał dostęp do prywatnej opieki zdrowotnej?

Tak. Więzień, który jeszcze nie został skazany może, za zgodą naczelnika więzienia, otrzymać dostęp do usług lekarzy czy dentystów innych niż ci zatrudnieni w więzieniu. Naczelnik musi zgodzić się na to, jeśli jest prawdziwa potrzeba zdrowotna, by odwiedził Cię lekarz. Jeśli możesz korzystać z prywatnej opieki zdrowotnej, oznaczać to będzie, że pokryjesz wszystkie koszty wizyty lekarza bądź dentysty. Jeśli się zgodzisz, naczelnik może zapłacić za te wydatki z pieniędzy należących do ciebie, przechowywanych przez naczelnika.

Jaki plan dnia ma więzień w areszcie śledczym?

Więźniowie w areszcie tymczasowym, za zgodą naczelnika, mogą brać udział w autoryzowanej działalności nadzorowanej, ale nie zostaniecie do tego zmuszeni.

Osoby pozbawione wolności na mocy przepisów imigracyjnych

Czego mogę się spodziewać w więzieniu jako więzień pozbawiony wolności na mocy przepisów imigracyjnych?

Jeśli nie jesteś obywatelem Irlandii i przebywasz w więzieniu z jakiegoś powodu, naczelnik musi się upewnić, że:

- możesz skontaktować się z adwokatem, i
- rozumiesz swoje prawa dotyczące wizyt prawnika.

Twój prawnik może Cię odwiedzać o jakiegokolwiek (akceptowalnej) porze w ciągu dnia i nie odmówią Ci tej wizyty.

Co powinienem zrobić jako więzień jeśli chcę się starać o azyl?

Azyl to ochrona państwa udzielana osobom, które opuściły swoją ojczyznę jako uchodźcy uciekając przed niebezpieczeństwem.

Powinieneś poinformować naczelnika bądź oficera blokowego, że chcesz, by Twój prawnik Cię odwiedził, byś mógł z nim przygotować wniosek o azyl. Jeśli potrzebujesz tłumacza ustnego, który pomoże w rozmowie z prawnikiem, naczelnik postara się sprowadzić tłumacza.

Jeśli składasz wniosek o udzielenie azylu, powinieneś również skontaktować się z:

- Nadkomisarz ONZ do spraw uchodźców, za pośrednictwem ich biura w Irlandii i

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

- jakąkolwiek organizacją zajmującą się ochroną praw człowieka i praw cywilnych obcokrajowców i osób ubiegających się o azyl w Irlandii bądź międzynarodowo, na przykład z Irlandzka Rada Uchodźców czy NASC (Irlandzkim Centrum Wsparcia Imigrantów).

Powinieneś mieć możliwość wizyt od przedstawicieli tych organizacji. Może się jednak zdarzyć, że w czasie tych spotkań będzie obecny funkcjonariusz Gardy, chyba że naczelnik więzienia zadecyduje inaczej.

Więżniarki

Jako kobieta, jak będę traktowana w więzieniu?

Kobiety powinny przebywać w osobnych częściach więzienia, a więźniowie nie powinni mieć dostępu do tych samych rejonów więzienia co kobiety. Naczelnik może zadecydować inaczej, pozwalając na przykład na współuczestniczenie kobiet i mężczyzn w niektórych działaniach.

Co się stanie jeśli jestem w ciąży bądź jestem matką w chwili przyjęcia do więzienia?

Jeżeli kobieta z dzieckiem zostaje przyjęta do więzienia, można zezwolić na to, by dziecko zostało z nią w więzieniu (np. żeby umożliwić jej karmienie piersią), aż do momentu, gdy dziecko będzie miało 12 miesięcy.

Jeśli jesteś w ciąży i poród prawdopodobnie będzie miał miejsce podczas pobytu w areszcie, naczelnik powinien poinformować szpital z odpowiednią salą, że będziesz tam rodziła.

Naczelnik skonsultuje się z HSE (Irlandzka Służba Zdrowia) i komisją zwolnień tymczasowych, i być może wyrazi zgodę na pobyt dziecka w więzieniu do momenty ukończenia przez nie roku. Jeśli HSE uzna, że w interesie Twojego dziecka jest pozostanie w więzieniu do momentu ukończenia 12 miesięcy, naczelnik więzienia zapewni Ci podstawowe wymagane produkty i pokarm dla dziecka.

Pod koniec pobytu dziecka w więzieniu, dziecko może mieć pozwolenie na spędzanie czasu poza więzieniem (np. weekendy spędzane z rodziną, która będzie zajmować się nim), żeby przygotować dziecko i Ciebie na rozłąkę.

Twoje dziecko może otrzymać zgodę na pozostanie w więzieniu powyżej 12 miesiąca życia, ale tylko w szczególnych przypadkach. Jeśli naczelnik wyrazi na to zgodę, będziesz musiała od 12 miesiąca życia dziecka sama pokrywać wszelakie wydatki.

Naczelnik sprawdzi, jak się czujesz i poinformuje HSE, czy Twoje dziecko zostanie przekazane opiece społecznej. Najważniejszą kwestią jest dobro dziecka.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Dzieci i osoby nieletnie

Jakie prawa mają dzieci i osoby nieletnie w więzieniu?

Osoby poniżej 18 roku życia powinny przebywać oddzielnie, odseparowane od pozostałych więźniów. Wszystkie zatrzymane kobiety poniżej 18 roku życia, zostaną umieszczone w szkole dla nieletnich.

Jeśli jesteś chłopakiem poniżej 18 roku życia i zostałeś osadzony w Instytucji św. Patryka, powinieneś zostać odseparowany od pozostałych więźniów, odnośnie zakwaterowania, edukacji, pracy, szkoleń, rekreacji i ćwiczeń.

Naczelnik może zezwolić na mieszanie się młodszych więźniów ze starszymi, jeśli uzna to za stosowne i konieczne, na przykład jeśli masz starszego brata bądź innego członka rodziny przebywającego w tym samym więzieniu. Jak to tylko możliwe, będziesz zachęcany by kontaktować się z pozostałymi więźniami. Naczelnik musi odseparować młodszych więźniów od pozostałych jeżeli ich życiu grozi niebezpieczeństwo.

Jeśli masz mniej niż 18 lat i zostajesz zwolniony z więzienia, naczelnik będzie chciał upewnić się, że Twoi rodzice lub opiekunowie wiedzą kiedy i gdzie zostaniesz wypuszczony. Jeśli naczelnik nie będzie mógł skontaktować się z Twoimi rodzicami bądź opiekunami, lub jeśli nie będą mogli lub chcieli odebrać Cię w celu zapewnienia zakwaterowania po opuszczeniu więzienia, naczelnik postara się skontaktować z Twoim znajomym bądź krewnymi, którzy spróbują pomóc. Jeśli będzie to konieczne, naczelnik skontaktuje się z odpowiednią agencją, która może będzie mogła pomóc Ci znaleźć mieszkanie. Naczelnik musi odnotowywać informacje dotyczące osób i firm z którymi się kontaktował.

Szczegóły listów, rozmów telefonicznych i jakichkolwiek innych rozmów dotyczące osób nieletnich znajdują się na stronie 17.

DYSCYPLINA W WIĘZIENIU

Co się może stać jeśli nie będę się odpowiednio zachowywał w więzieniu?

Jeśli nie będziesz się zachowywał właściwie w więzieniu, możesz zostać oskarżony o łamanie dyscypliny w więzieniu. Oznacza to, że możesz zostać ukarany za nieprzestrzeganie zasad więziennych. Może ono mieć miejsce, jeżeli:

- nie zastosujesz się do rozkazu,
- pijesz alkohol bądź zażywasz narkotyki,
- zaatakujesz osobę,
- zniszczysz własność,
- przyznasz się do próby przekupienia ze strażnika,
- złożysz fałszywe informacje wobec strażnika,
- będziesz posiadał zakazane przedmioty,

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

- będziesz używał języka agresywnego, groził innym i wypowiadał się w rasistowski sposób,
- podpalisz pokój hotelowy
- opuścisz celę bądź jakikolwiek inny obszar więzienia bez zezwolenia.

Naczelnik więzienia nie musi oficjalnie zajmować się badaniem kwestii naruszenia dyscypliny w więzieniu, ale jeśli nie odbędzie się takie badanie, powód musi zostać odnotowany. Jeśli naczelnik więzienia zdecyduje się na oficjalne badanie Twojego zachowania, zostaniesz o tym poinformowany do 7 dni i będziesz miał prawo pojawić się na przesłuchaniu. Będzie ono miało miejsce w terminie do 7 dni od złożenia wniosku. Powinieneś zostać poinformowany o tym, co zrobiłeś źle i powinieneś mieć możliwość wyjaśnienia zachowania i dowodów popierających zarzuty.

Jeśli chcesz odpowiedzieć na zarzuty, możesz to zrobić, ale musisz być w stanie wezwać kogoś na świadka, zgodnie z umową z naczelnikiem. Możesz również poinformować go, że chcesz wezwać świadków. Możesz zadawać świadkom pytania za pośrednictwem naczelnika. Możesz również złożyć wniosek o złagodzenie kary (wtedy Twoja kara będzie mniejsza) do naczelnika, zanim kara zostanie nałożona.

Jeśli jesteś obcokrajowcem, naczelnik będzie chciał, jeżeli jest to możliwe, zorganizować tłumacza, który będzie obecny w czasie przesłuchania, podczas którego będzie omawiane naruszenie zasad więzienia.

Jeśli zostanę uznany winnym złamania zasad dyscypliny w więzieniu, jaka kara mnie czeka?

Reguły więzienne z 2007 roku uwzględniły listę możliwych kar, które mogą stosować naczelnicy więzień w przypadku złamania dyscypliny w więzieniu. Są to:

- pouczenie (ostrzeżenie),
- odosobnienie w celi (pobyt w izolatce innej niż cela obserwacji) na okres do 3 dni,
- utrata do 14 dni wcześniejszego zwolnienia z więzienia
- zawieszenie konkretnych przywilejów na okres do 60 dni. Wlicza się w to:
  - dostęp do możliwości rekreacyjnych,
  - nauka,
  - wysyłanie listów,
  - wydawanie pieniędzy,
  - wykonywanie rozmów telefonicznych i
  - normalne wizyty od przyjaciół i znajomych.

Nadal możesz spotykać się z osobami w ramach wizyt członków rodziny i profesjonalistów, takich jak prawnicy, kapelani, lekarze, komitet wizytacyjny, inspektor więziennictwa, CPT (Europejski Komitet ds. Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Karaniu albo Traktowaniu), przedstawiciele ministerstw i senatorów, komitet do spraw tortur lub IHRC (Europejska Konwencja Praw Człowieka)

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Naczelnik może również zdecydować o zawieszeniu wszystkich bądź tylko części przywilejów, w formie kary (za wyjątkiem przywileju będącego prawem zwolnienia warunkowego) na okres do 3 miesięcy od momentu zakończenia analizowania skargi. Są pewne warunki, które muszą zostać spełnione w międzyczasie. Jeśli je spełnisz, nie zostanie nałożona kara. Jeśli ich nie spełnisz, naczelnik może zastosować karę.

Czy są typy kary, które naruszają moje prawa?

Tak. Nigdy nie powinniśmy cierpieć z:

- kar grupowych,
- bicia
- kary polegającej na umieszczeniu więźnia w ciemnej celi
- umieszczenia więźnia w celi bez odpowiedniego ogrzewania lub wentylacji,
- jakiegokolwiek strasznej, niehumanitarnej i degenerującej formy kary
- używania kajdanek czy dyb
- pozbawianie więźniów jedzenia i snu, lub
- sankcje na czas nieokreślony

Czy mogę wnieść apelację na orzeczenie i / lub karę na mnie nałożoną?

Tak. Jeśli zostałeś uznany winnym naruszenia dyscypliny więziennej i nałożono na Ciebie karę, możesz wysłać prośbę do ministerstwa sprawiedliwości za pośrednictwem naczelnika do 7 dni od nałożenia kary apelując przeciwko wynikowi śledztwa, karze bądź obu aspektom sprawy.

Po konsultacji z naczelnikiem, Minister albo utrzyma decyzję w mocy, albo ją zawiesi, albo anuluje karę.

Jeżeli kara, która została na Ciebie nałożona to utrata 14 dni z wcześniejszego zwolnienia, możesz poinformować naczelnika, że zamierzasz napisać pisemną skargę do Trybunału Apelacyjnego. Trybunał ten zajmuje się podaniami pomiędzy tobą a naczelnikiem więzienia. Możesz uczestniczyć w przesłuchaniach i uzyskać darmową pomoc prawną dla celów tej apelacji.

Sąd apelacyjny może:

- zgodzić się lub nie zgodzić się (i odrzucić) ustalenia, że naruszyłeś dyscyplinę więzienną
- zgodzić się lub nie zgodzić się (i odrzucić) karę za naruszenie dyscypliny więziennej
- zmniejszyć ilość dni zwolnienia warunkowego
- zmianę lub substytut utraty zwolnienia warunkowego w związku z inną karą.

O decyzji sądu apelacyjnego zostaniesz poinformowany pocztą.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Co powinienem zrobić, jeśli uważam, że w więzieniu naruszono moje prawa człowieka (nie są respektowane)?

Jeśli chcesz złożyć skargę, czy to w formie ustnej czy w formie pisemnej, powinieneś to zrobić jak najszybciej po nastaniu szkody, po tym, jak uznałeś, że Twoje prawa zostały naruszone. Pierwszy krok to zgłoszenie tej sprawy naczelnikowi więzienia, bądź poinformowanie o zamiarach dyrektora generalnego IPS, ministerstwo sprawiedliwości lub komitet odwiedzania więźniów.

Co powinienem zrobić, jeśli nie satysfakcjonuje mnie wynik rozpatrzenia skargi?

Na chwilę obecną nie istnieje żaden system odpowiedzialny za przyjmowanie skarg od więźniów. oznacza to, że nie ma jednej osoby lub instytucji niezwiązanej z IPS bądź ministerstwem sprawiedliwości, która mogłaby badać i rozpatrywać skargi więźniów.

Dzieci przebywające w Children Detention Schools mogą pisać indywidualne skargi do Rzecznika Praw Dziecka (OCO), ale dzieci z Instytucji św. Patryka nie mogą tego robić.

Inspektor więziennictwa i OCO nie mają mocy badania i rozwiązywania skarg więźniów. Mimo to nadal dobrze jest wysłać im nasze skargi. Inspektor jest zainteresowany irlandzkimi sprawami odnośnie więzień i czasami rekomenduje zmiany. OCO broni praw osób młodych.

Czy mogę złożyć skargę na personel medyczny?

Tak. Powinieneś wyjaśnić swoją skargę w liście do naczelnika. Będzie ona zbadana i przekazana głównemu dyrektorowi wydziału medycznego więzienia. Więźniowie mogą również składać skargi na ręce innych profesjonalnych instytucji nadzorujących lekarzy i pielęgniarki, tj.; Irish Medical Council (Irlandzka Rada Medyczna) dla lekarzy. W przypadku pielęgniarek można składać skargi na ręce An BordAltranaís. Szczegółowe informacje znajdziecie na końcu broszury.

Czy istnieją instytucje zewnętrzne z którymi mogę się skontaktować, jeśli uważam, że moje prawa zostały naruszone?

Tak. Jest kilka instytucji zewnętrznych do których można skierować poufne pismo. Są to:

- Inspektor Więziennictwa,
- Prezes Sądów Irlandzkich,
- Irlandzka Komisja Praw Człowieka,
- Europejski Komitet ds. Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu lub Poniżającemu Karaniu albo Traktowaniu (CPT),
- Europejska Konwencja Praw Człowieka (ECHR),
- Instancję orzekającą w przypadku zwolnienia warunkowego, i
- Międzynarodowy Czerwony Krzyż.

Możesz się również skontaktować z kapelanem więziennym, który zapewni Ci natychmiastowe wsparcie lub poradę, możesz napisać do Komisji ONZ Przeciwno

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Torturom lub skontaktować się z Irlandzką Fundacją na rzecz Reformy Więziennictwa (IPRT). Żadna z tych instytucji nie ma konkretnej władzy by jak najszybciej zakończyć sprawę i rozwiązać skargę.

Możesz również napisać do swojego przedstawiciela w rządzie odnośnie naruszenia Twoich praw.

Co powinienem zrobić, jeśli uważam, że warunki panujące w mojej celi są niesatysfakcjonujące?

Jeśli uważasz, że warunki życia w celi są tak złe, że przebywanie tam uznajesz za naruszenie swoich podstawowych praw człowieka, masz dwa wyjścia z sytuacji:

1. Możesz złożyć oficjalną skargę do naczelnika więzienia, Ministra Sprawiedliwości lub CPT. Złe warunki w celi to również przełudnienie, brak odpowiedniego światła lub toalety. Możesz również skontaktować się ze swoim prawnikiem i zastanowić się nad założeniem sprawy sądowej w sprawie zwolnienia Cię z więzienia.
2. Możesz złożyć prośbę do sądu o wydanie nakazu naczelnikowi więzienia w sprawie zmiany warunków Twojego przebywania w celi.

Wygranie takiej sprawy może być trudne, i będziesz potrzebował pomocy specjalisty.

Co powinienem zrobić, jeśli zostałem zaatakowany w więzieniu?

Jeżeli zostałeś zaatakowany przez współwięźnia lub przez funkcjonariusza, powinieneś jak najszybciej poinformować o tym dowódcę bloku, naczelnika czy innych członków Służby Więziennej, którzy powiedzą o tym funkcjonariuszom Gardy. Następnie rozpocznie się śledztwo w tej sprawie i być może zostaną postawione zarzuty osobie, która Cię zaatakowała.

Atak ten możesz również przesłać do wiadomości Europejskiego Komitetu Zapobiegania Torturom (CPT) w Strasburgu (dane kontaktowe znajdziesz na końcu ulotki)

Co powinienem zrobić, jeśli funkcjonariusz służby więziennej nadużyje siły wobec mojej osoby lub zrobi tak bez powodu?

Funkcjonariusze mogą używać jedynie środków koniecznych i wystarczających by utrzymać porządek. Jeśli funkcjonariusz nadużyje siły wobec Ciebie, należy natychmiast zgłosić tę sytuację naczelnikowi więzienia, który rozpocznie śledztwo i zgłosi sprawę funkcjonariuszom Gardy. Możesz również poinformować o zajściu Ministra Sprawiedliwości, inspektora więziennictwa, Europejski Komitet Zapobiegania Torturom (CPT), Komisję Praw Człowieka i Irlandzką Fundację na rzecz Reformy Więziennictwa (IPRT). Możesz również napisać do swojego prawnika odnośnie naruszenia Twoich praw i podjęcia czynności prawnych wobec funkcjonariuszy.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Co mogę zrobić jeżeli chcę złożyć skargę na media?

Możesz napisać do Biura Rzecznika Rozpatrującego Skargi Przeciwko Mediom, gdzie można składać skargi dotyczące rzeczy dotyczących Twojej sprawy i opisanych w gazecie, jeśli są one nieprawdziwe, bądź ranią Cię. Jeśli Rzecznik Rozpatrujący Skargi Przeciwko Mediom się z Tobą zgadza, będzie starał się zakończyć sprawę tak, żeby zadowolić wszystkich poszkodowanych. Jeśli takie rozwiązanie nie będzie możliwe, Rzecznik prześle Twoją skargę dalej, do Komisji Prasowej. Działania Rzecznika Rozpatrującego Skargi Przeciwko Mediom są bezpłatne.

Jeśli Twoja skarga odnosi się do reportażu w Twojej sprawie w programie radiowym lub telewizyjnym, możesz napisać do Broadcasting Authority of Ireland, jednostki, która zajmie się takimi skargami.

Jak już wspomniano na początku broszury, więźniowie mają prawa tak jak wszyscy inni. Mimo że część z tych praw jest mocno ograniczona, ponieważ przebywasz w więzieniu, między innymi chodzi tu o prawo do prywatności, nie oznacza to, że media mogą naruszać Twoją prywatność i publikować co tylko im się podoba na Twój temat.

Jako więzień nadal masz reputację, która może zostać zniszczona przez fałszywe oskarżenia. Jeśli czujesz, że jakaś historia na Twój temat jest fałszywa bądź krzywdząca, powinieneś skontaktować się z doradcą prawnym i rozważyć możliwość podjęcia kroków prawnych. Możesz żądać odszkodowania za jakąkolwiek negatywną publikację lub możesz oczekiwać publikacji przeprosin lub poprawki.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

DOSTĘP DO SĄDÓW

Jakie typy spraw więźniowie wnosili do sądów?

Więźniowie w Irlandii i za granicą z powodzeniem walczyli z bezprawiem, jakie panowało w więzieniach jeżeli chodzi o warunki. Gdy stwierdzano, że warunki nie są satysfakcjonujące, więźniowie otrzymywali odszkodowanie finansowe bądź dostawali nakaz sądowy mówiący o tym, że więzienie musi zostać zmienione, np. należy wprowadzić lepszą ochronę, dostęp do edukacji i szkoleń.

Możesz zastanawiać się, czy Twoje prawa zawarte albo w Konstytucji Irlandzkiej lub w Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (EHCR) zostały naruszone. Zgodnie z Irlandzką Konstytucją i ustawą EHCR, masz prawo:

- nienarażania zdrowia na niebezpieczeństwo,
- ochrony prawa do życia,
- wolności od nieludzkiego traktowania i tortur, i
- prawo do prywatności (do pewnego stopnia).

Przykłady spraw wniesionych przez irlandzkich więźniów w ostatnich latach to między innymi:

- sprawa kwestionująca 5 miesięcy opóźnienia w uczestnictwie w leczeniu metadonem
- sprawa o użycie słowa 'slopping out' w Portlaoise ('slopping out' oznacza wydalanie do wiadra, które następnie musi być opróżniane w celu pozbycia się fekalii w związku z brakiem toalety w celi).
- sprawa odnośnie przedłużającego się używania izolatki w Castlereagh;
- sprawa dotycząca ochrony więźniów w Mountjoy i
- sprawa zarzucająca systemowi więziennictwa, że nie podjął odpowiednich czynności bezpieczeństwa by zapobiec incydentowi dżgnięcia współwięźnia w Wheatfield

Tylko niektóre z tych spraw zakończyły się sukcesem, ale nawet przegrane sprawy pozostawiają szansę na to, że inni więźniowie, w innych okolicznościach, może akurat załóżą sprawę, która będzie precedensem i zakończy się sukcesem.

Jest wiele przypadków, kiedy sprawy założone przez więźniów były zgodne z Europejską Konwencją Praw Człowieka. Decydując, czy więzień został poddany niehumanitarnemu czy poniżającemu traktowaniu, sąd musi wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności, takie jak charakter zakwaterowania, rozmiar celi, czas, kiedy przebywasz poza celą, obiekty dodatkowe, oraz musi zdecydować, czy wszystkie one, wzięte pod uwagę, są niehumanitarne i poniżające.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

W Szkocji, więzień z chorobą skóry wygrał sprawę, argumentując, że przeludnione warunki panujące w szkockich więzieniach – między innymi wydalanie do wiadra, długie okresy zamknięcia i słaby plan dzienny - pogwałciły artykuł 3 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka (EHCR) o prawie do wolności od tortur i niehumanitarnego traktowania.

Sprawa ta była powodem przedsięwzięcia kroków, by w więzieniach w Szkocji były toalety, itp. Również w Szkocji, sąd zdecydował, że konieczność stania w kolejce z innymi w celu skorzystania z wiadra naruszały prawo więźniów do prywatności.

Są to tylko przykłady spraw, które zostały rozpatrzone w przeszłości. Każda sprawa jest inna i ważnym jest, żeby konsultować się z prawnikami.

Jeżeli jest problem z moim aresztem i chcę uzyskać dostęp do sądu - jak powinienem to zrobić?

Możesz porozmawiać ze swoim prawnikiem i założyć sprawę w sądzie o wypuszczenie z aresztu lub o wydanie nakazu skierowanego do rządu o zmianę czegoś w warunkach zatrzymania. Czasami możesz ubiegać się o odszkodowanie wydawane przez sądy i irlandzkie.

Możesz złożyć wnioszek o nakaz zwolnienia, jeżeli:

- nie było prawnego uzasadnienia Twojego zatrzymania, na przykład, jeśli przesiadujesz w więzieniu, bez ważnego nakazu bądź decyzji sądu, lub
- poważnie naruszono Twoje prawa (zwłaszcza w przypadku świadomego naruszenia tego prawa), lub
- wystąpił poważny błąd w procedurze ze strony osób zezwalających na Twoje zatrzymanie.

Odnosimy się do tego jako do nakazu Habeas Corpus. Możesz złożyć Habeas Coprus pisemnie, pisząc list do prezesa Sądu Najwyższego bądź zwyczajnie, gdy Twój prawnik zanosí pismo i papiery do Sądu Najwyższego w Twoim imieniu. W mniej pilnych przypadkach lub mniej poważnych sytuacjach, list jest wysyłany do Sądu Najwyższego w celu uzyskania nakazu skierowanego do władz więziennych i wymaga się w nim zmienienia czegoś w więzieniu, w którym odbywasz wyrok.

Jak powinienem ubiegać się o pomoc prawną?

Jeżeli potrzebujesz pomocy prawnej, skontaktuj się z naczelnikiem, który przedstawi Ci konieczne formularze.

Jak mogę uzyskać pomoc prawnika, jeżeli nie mam żadnego?

Jeśli nie masz prawnika, możesz skontaktować się z Free Legal Advice Centres lub z IPRT, które pomogą Ci odsyłając Cię do Voluntary Assistance Scheme, prowadzonego przez Towarzystwa Adwokatów.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Jak powinienem składać apelację na wyrok lub decyzję sądu?

Jeśli chcesz złożyć apelację na wyrok lub decyzję sądu, musisz najpierw złożyć wniosek do sądu wyższej instancji niż ten, który Cię skazał. Na przykład jeśli skazał Cię sąd okręgowy, to powinieneś się udać do sądu rejonowego w terminie do 14 dni od wydania wyroku,

Jeśli chcesz złożyć apelację na wyrok lub decyzję sądu, musisz najpierw poinformować o tym naczelnika, który przekaże Ci odpowiednie formularze. Po ich wypełnieniu oddaj je dowódcy bloku, który upewni się, że zostaną wysłane. Będziesz informowany o postępach.

Sąd skazujący	Sąd okręgowy (District Court)	Sąd rejonowy / Specjalny Sąd Kryminalny / Centralny Sąd Kryminalny (Circuit Court / Special Criminal Court / Central Criminal Court)
Sąd apelacyjny	Okręgowy Sąd Apelacyjny (Circuit Appeal Court)	Kryminalny Sąd Apelacyjny (Court of Criminal Appeal)
Czas na złożenie apelacji	14 dni od daty ogłoszenia wyroku	Masz 3 dni od daty ogłoszenia wyroku na złożenie wniosku w sądzie skazującym o prawo do apelacji. Jeżeli uzyskasz prawo do apelacji, masz 21 dni na złożenie dokumentów. Jeżeli sąd odmówi wydania prawa do apelacji, masz 21 dni na odwołanie się od tej decyzji.
Czy mam prawo złożyć apelację czy potrzebuję zgody na apelację?	Masz prawo apelacji	Zgoda na apelację (Prawo do apelacji) jest wymagane od sądu skazującego. Jeśli sąd odmówi, należy złożyć wniosek w Kryminalnym Sądzie Apelacyjnym (Court of Criminal Appeal)
Czy możliwe jest wydłużenie czasu apelacji?	Tak, jeśli apelujesz o dodatkowy czas	Tak, jeśli apelujesz o dodatkowy czas

Jeśli zostałeś skazany przez sąd wyższej instancji - Sąd Rejonowy, Specjalny Sąd Kryminalny czy Centralny Sąd Kryminalny, automatycznie nie uzyskujesz zgody na apelację od wyroku bądź decyzji. Musisz uzyskać zgodę na apelację od wyroku sądu w terminie 3 dni od ogłoszenia wyroku. Twój prawnik może wystąpić do sądu w Twoim

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

imieniu, bądź możesz otrzymać odpowiednie formularze od naczelnika (Formularz nr 1).

Jeśli nie uzyskasz zgody na apelację, masz 21 dni na odstąpienie od tej decyzji do Kryminalnego Sądu Apelacyjnego. Potrzebujesz specjalny formularz (Formularz nr 3). Jeżeli Kryminalny Sąd Apelacyjny pozwoli Ci na złożenie apelacji, będzie to oznaczało, że otrzymałeś Prawo do apelacji. Musisz złożyć apelację w terminie do 21 dni, ale możesz wnioskować o przedłużenie tego okresu, używając specjalnego formularza (Formularz nr 5).

Decyzja Kryminalnego Sądu Apelacyjnego jest ostateczna. Dlatego też nie można więcej apelować do Sądu Najwyższego, chyba że Kryminalny Sąd Apelacyjny, Prokurator Krajowy lub prokuratura stwierdzą, że na tym etapie pojawi się w sprawie prawo o nadzwyczajnym znaczeniu społecznym, np. związane z prawami jakiejś osoby wpisany w konstytucję bądź pytaniem o znaczenie konkretnego prawa.

O czym może zadecydować Sąd Apelacyjny?

Sąd Apelacyjny może:

- odrzucić apelację,
- zmienić Twój wyrok i wypuścić Cię,
- zmienić Twój wyrok i zarządzić powtórny rozprawę, lub
- zmienić Twój wyrok i, jeżeli zostaniesz uznany winnym w mniejszym przestępstwie, zastąpić werdykt i nałożyć karę która jest mniej ostra niż tak pierwotna.

Czy Sąd Apelacyjny może zwiększyć mój wyrok?

Tak. Prokurator Generalny może wnieść apelację co do długości wyroku, jeżeli zdaniem Kryminalnego Sądu Apelacyjnego wyrok jest za krótki. Jeżeli sąd się zgodzi z prokuratorem, może zwiększyć Twój wyrok.

Czy możliwym jest, że zmienię zdanie i wycofam apelację?

Tak. Jeśli zdecydujesz się na wycofanie apelacji, powinieneś napisać do Sądu Apelacyjnego. Twój prawnik może również w Twoim imieniu wycofać apelację. Sąd może, ale nie musi, pozwolić Ci wycofać apelacji.

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

KONTAKTY

UCHODźCY I OSOBY SZUKAJĄCE AZYLU

Irlandzka Rada Uchodźców (Irish Refugee Council)

Ta organizacja pozarządowa wypowiada się w imieniu uchodźców i osób ubiegających się o azyl

Second Floor, Ballast House
Aston Quay, Dublin 2
Nr tel.: 01 764 5854
E-mail: info@irishrefugeecouncil.ie
www.irishrefugeecouncil.ie

Centrum Integracji (Integration Centre)

Organizacja pozarządowa, sieć grup wolontariackich pracujących na rzecz osiągnięcia pełnej integracji ze społeczeństwem uchodźców, imigrantów i osób ubiegających się o azyl.

18 Dame Street, Dublin 2
Nr tel.: 01 645 3070
E-mail: info@integrationcentre.ie
www.integrationcentre.ie

Nadkomisarz ONZ do spraw uchodźców (UN High Commissioner for Refugees)

Jest to agencja Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) zajmująca się ochroną uchodźców i rozwiązywaniem ich problemów.

Merrion House, Suite 4
1-3 Lower Fitzwilliam Street, Dublin 2
Nr tel.: 01 631 4613
www.unhcr.ie

Pomoc Prawna dla Uchodźców (Refugee Legal Services)

Jest to biuro będące częścią Legal Aid Board. Świadczy poufne i niezależne usługi prawne osobom ubiegającym się o azyl, imigrantom i osobom zagrożonym deportacją.

Dublin: 48/49 North Brunswick Street
Georges Lane, Dublin 7
Nr tel.: 01 646 9600
E-mail: dublinrls@legalaidboard.ie

Timberlay House
79/83 Lower Mount Street, Dublin 2
Nr tel.: 01 631 0800

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

E-mail: dublinrls@legalaidboard.ie

Cork: North Quay House, Popes Quay, Cork

Nr tel.: 021 455 4634

E-mail: corkrls@legalaidboard.ie

Galway: Seville House

New Dock Road, Galway

Nr tel.: 091 562480

E-mail: rlsgalway@legalaidboard.ie

DZIECI I OSOBY MŁODE

Sojusz Praw Dzieci (Children's Rights Alliance)

Sojusz Praw Dzieci to jednostka złożona z organizacji pozarządowych pracujących na rzecz ochrony praw dzieci w Irlandii. Toczą kampanie na rzecz wprowadzenia Konwencji Praw Dziecka ONZ. Możesz skontaktować się z Sojuszem w razie jakichkolwiek pytań odnośnie twoich praw jako dziecka lub osoby młodej

4 Upper Mount Street, Dublin 2

Nr tel.: 01 662 9400

E-mail: info@childrensrights.ie

www.childrensrights.ie

Biuro Rzecznika Praw Dziecka

Jest to biuro zajmujące się doradzaniem rządowi w sprawach dzieci i osób młodych. Zajmuje się również prowadzeniem badań i rozpatrywaniem skarg.

Millennium House

52-56 Great Strand Street, Dublin 1

Nr tel.: 01 865 6800 / Linia bezpłatna: 1800 20 20 40

E-mail: oco@oco.ie

www.oco.ie

SĄDOWNICTWO KARNE

An Garda Síochána

Irlandzka policja

Komenda główna Gardy

Phoenix Park, Dublin 8

Nr tel.: 01 666 0000

Telefon zaufania: 1 800 666 111

Telefon ratunkowy: 999

www.garda.ie

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Irlandzka Służba Sądowa (Courts Service of Ireland)

Irlandzka Służba Sądowa zajmuje się sądami, wliczając w to pomieszczenia sądowe. Utrzymuje budynki sądów, zapewnia wsparcie sędziom i informuje społeczeństwo o systemie sądownictwa.

15-24 Phoenix St North, Smithfield, Dublin 7

Nr tel.: 01 888 6000

www.courts.ie

Komisja Rzecznika Garda Síochána

Komisja ta zajmuje się skargami wnoszonymi przez obywateli na zachowanie funkcjonariuszy Gardy. Jeżeli chciałbyś złożyć skargę na funkcjonariusza Gardy, należy skontaktować się z tą komisją.

150 Abbey Street Upper, Dublin 1

Nr tel.: 01 871 6727 / LoCall: 1890 600 800

E-mail: info@gsoc.ie

www.gardaombudsman.ie

Biuro Prokuratura Krajowego (Office of the Director of Public Prosecutions (DPP))

Biuro Prokuratora Krajowego zajmuje się ściganiem osób z ramienia państwa i obywateli Irlandii.

14-16 Merrion Street, Dublin 2

Nr tel.: 01 678 9222

www.dpp.ie

AMBASADY

Jeżeli chcesz skontaktować się z ambasadą Twojego kraju bądź z oddziałem konsulatu w Irlandii, najlepiej skontaktować się z Ministerstwem Spraw Zagranicznych (Department of Foreign Affairs), gdzie uzyskasz informacje dotyczące ambasad i konsulatów.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych (Department of Foreign Affairs)

Sekcja konsularna

69-71 St Stephen's Green, Dublin 2

Dla rejonu Munster:

Sekcja konsularna, Ministerstwo Spraw Zagranicznych

1A South Mall, Cork

Nr tel.: 01 408 2308 / 408 2585 / 408 2302

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

www.dfa.ie

RZĄD

Ministerstwo Sprawiedliwości i Równości (Department of Justice and Equality)

To ministerstwo zajmuje się szeroką gamą problemów, takich jak sprawy kryminalne i reforma prawa cywilnego, równouprawnienie, sprawy własnościowe, sprawy imigracyjne i osób ubiegających się o azyl.

Pinebrook House, 71–74 Harcourt St, Dublin 2
Montague Court, Montague Street, Dublin 2
Nr tel.: 01 602 8202 / Tel. bezpłatny: 1890 221 227
E-mail: info@justice.ie
www.justice.ie

Ministerstwo Spraw Zagranicznych (Department of Foreign Affairs)

Ministerstwo to zajmuje się problemami międzynarodowymi i sprawami Republiki Irlandii za granicą.

69-71 St Stephen's Green, Dublin 2
Nr tel.: 01 478 0822 / Tel. bezpłatny: 1890 426 700
www.dfa.ie

Rada Informacji Obywatelskiej (Citizens Information Board)

Agencja odpowiedzialna za informowanie i doradzanie w sprawach opieki społecznej i kwestiach pieniężnych. Świadczy również usługi adwokatury. Informacje są dostępne osobiście, telefonicznie bądź przez stronę internetową

Nr telefonu: 1890 777 121
www.citizensinformation.ie

W kraju znajduje się 268 oddziałów świadczących usługi mieszkańcom. Powinieneś skontaktować się z Radą Informacji Obywatelskiej telefonicznie, lub udać się do najbliższego oddziału.

Inne jednostki rządowe

W celu uzyskania informacji o jednostkach rządowych, powinieneś skontaktować się z Informacją Obywatelską. Listę jednostek rządowych możesz również znaleźć na stronie www.gov.ie

SPRAWY ZDROWOTNE

Irlandzka Rada Medyczna (Medical Council of Ireland)

Irlandzka Rada Medyczna nadzoruje lekarzy pracujących w Irlandii. Jeśli chcesz złożyć skargę na lekarza, wyślij ją na piśmie do Rady Medycznej, podając imię, nazwisko i

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

adres tego lekarza (jeśli to możliwe), oraz szczegółowo opisując okoliczności zaistnienia skargi. Wszystkie te informacje prześlij na adres:

Professional Standards

Medical Council

Kingram House, Kingram Place

Dublin 2

Nr tel.: 01 498 3100

E-mail: complaints@mcirl.ie

www.mcirl.ie

AnBordAltranais (Irlandzka Rada Pielęgniarska (The Irish Nursing Board))

AnBordAltranais nadzoruje profesjonalne zachowanie pielęgniarzy, pielęgniarek i położnych pracujących w Irlandii. Jeśli chcesz złożyć skargę na zachowanie pielęgniarki, wyślij ją na piśmie do Komitetu AnBordAltranais. Skargi muszą być zaadresowane na adres „Office of the Chief Executive Officer”, opisując charakter skargi i podając imię, nazwisko i adres tej pielęgniarki.

Office of the Chief Executive Officer

18/20 Carysfort Avenue

Blackrock, Co. Dublin

Nr tel.: 01 639 8500

www.nursingboard.ie

KWESTIE PRAWNE

Irlandzka Rada Adwokacka (Bar Council of Ireland)

Jest to instytucja reprezentująca i nadzorująca adwokatów. Jeśli szukasz adwokata bądź chcesz złożyć skargę na swojego adwokata (barrister), skontaktuj się z Irlandzką Radą Adwokacką.

Bar Council Administration Office

Four Courts, Dublin 7

Nr tel.: 01 817 5000

E-mail: barcouncil@lawlibrary.ie

www.lawlibrary.ie

Stowarzyszenie prawne (The Law Society of Ireland)

Są to przedstawiciele prawników. Jeżeli szukasz prawnika bądź chcesz wnieść skargę na swojego prawnika (solicitor), powinieneś się skontaktować z tym stowarzyszeniem.

Blackhall Place, Dublin 7

Nr tel.: 01 672 4800

E-mail: general@lawsociety.ie

www.lawsociety.ie

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

Rada Pomocy Prawnej (Legal Aid Board)

Rada jest odpowiedzialna za pomoc prawną, jeżeli osób nie stać na jej opłacenie. Świadczy usługi odnośnie spraw cywilnych, takich jak urazy osobiste, wnioski o azyl. Nie zajmuje się sprawami kryminalnymi.

Biuro główne:

Quay Street, Cahirciveen, Co. Kerry
 Nr tel.: 066 947 1000
 Tel. bezpłatny: 1890 615 200
 E-mail: info@legalaidboard.ie

Dublin Office:

47 Upper Mount Street, Dublin 2
 Nr tel.: 01 644 1900
www.legalaidboard.ie

Darmowe Centra Pomocy Prawnej (Free Legal Advice Centres)

Organizacja pozarządowa świadcząca podstawowe darmowe porady prawne.

13 Lower Dorset Street, Dublin 1
 Infolinia: 1890 350 250
 Nr tel.: 01 874 5690
www.flac.ie

IMIGRACJA**Irlandzka Rada Imigracyjna (Immigrant Council of Ireland)**

Instytucja ta to organizacja pozarządowa promująca prawa imigrantów poprzez kampanie informacyjne, porady prawne, przedstawicielstwo, lobbowanie, badania,

2 St Andrew Street , Dublin 2
 Nr tel. : 01 674 0202
 E-mail: admin@immigrantcouncil.ie
www.immigrantcouncil.ie

OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE**Inclusion Ireland**

Inclusion Ireland to organizacja wolontariacka pracująca na rzecz promowania praw osób niepełnosprawnych i z upośledzeniami umysłowymi.

Unit C2, The Steelworks, Foley St, Dublin 1
 Nr tel.: 01 855 9891

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

E-mail: info@inclusionireland.ie
www.inclusionireland.ie

National Disability Authority

jest to agencja państwowa zajmująca się niepełnosprawnością. Doradzają rządowi odnośnie problemów osób niepełnosprawnych.

25 Clyde Road, Dublin 4
Nr tel.: 01 608 0400
E-mail: nda@nda.ie
www.nda.ie

Irlandzka Organizacja Niesłyszących (Irish Deaf Society)

Organizacja ta wspiera osoby niesłyszące i niedosłyszące.

30 Blessington Street, Dublin 7
Nr tel.: 01 860 1878
Z tel komórkowych: 01 860 1910 / SMS: 086 3807033
E-mail: info@irishdeafsociety.ie
www.irishdeafsociety.ie

Krajowa Rada Niewidomych (National Council for the Blind)

Organizacja ta zajmuje się wspieraniem i pomocą osobą niewidomym bądź niedowidzącym.

Whitworth Road, Drumcondra, Dublin 9
Nr tel.: 01 830 7033 / Tel. bezpłatny: 1850 33 43 53
E-mail: info@ncbi.ie
www.ncbi.ie

MEDIA

Broadcasting Authority of Ireland

2 - 5 Warrington Place, Dublin 2
Nr tel.: 01 644 1200
E-mail: info@bai.ie
www.bai.ie

Biuro Rzecznika Prasowego (Office of the Press Ombudsman)

1, 2 & 3 Westmoreland Street, Dublin 2
Nr tel.: Tel. bezpłatny 1890 208 080
Fax: 01 674 0046
E-mail: info@pressombudsman.ie
www.pressombudsman.ie

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

WIĘZIENIA

Komitet ONZ przeciwko torturom (United Nations Committee Against Torture (CAT))

Komisja składa się z 10 niezależnych ekspertów, którzy mają na celu dopilnowanie, by Konwencja ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania była przestrzegana w państwach, które ją podpisały. Co cztery lata komisja sprawdza raporty w tych krajach i przygotowuje propozycje dotyczące elementów wartych poprawy.

Petitions Team

Office of the High Commissioner for Human Rights, United Nations Office at Geneva
1211 Geneva 10 (Switzerland)

Nr tel.: +41 22 917 97 06

Fax: + 41 22 917 9022

E-mail: petitions@ohchr.org

www2.ohchr.org/english/bodies/cat/

Europejski Komitet ds. Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu i Poniżającemu Karaniu lub Traktowaniu (European Committee for the Prevention of Torture (and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment) (CPT))

Komitet odwiedza miejsca w Europie, w których przebywają więźniowie, takie jak więzienia i szpitale psychiatryczne, i przygotowuje raporty dotyczące warunków panujących w tych instytucjach.

Rada Europy (Council of Europe)

F-67075 Strasbourg Cedex

Francja

Nr tel.: +33 3 88 41 39 39

Fax: +33 3 88 41 27 72

E-mail: cptdoc@coe.int

www.cpt.coe.int

Inspektor więziennictwa (Inspector of Prisons)

Inspektor odwiedza więzienia i przygotowuje raporty o problemach z prawami człowieka dotyczącymi warunków życia, opieki zdrowotnej, programów dla więźniów i zarządzania czasem w więzieniu

Office of the Inspector of Prisons

24 Cecil Walk, Kenyon Street

Nenagh, Co Tipperary

Nr tel.: 067 42210

Fax: 067 42219

E-mail: info@inspectorofprisons.gov.ie

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

www.inspectorofprisons.ie

Irlandzka Służba Więzienna (Irish Prison Service)

Irlandzka Służba więzienna jest odpowiedzialna za zarządzanie więzieniami i opiekę nad więźniami.

IDA Business Park
Ballinalee Road, Longford
Co. Longford
Nr tel.: 043 333 5100
Fax: 043 333 5101
E-mail: info@irishprisons.ie
www.irishprisons.ie

Irlandzki Fundusz Reformy Systemu Karnego (Irish Penal Reform Trust)

Organizacja ta walczy o prawa więźniów i reform karną.

4th Floor, Equity House
16-17 Upper Ormond Quay, Dublin 7
Nr tel.: 01 874 1400
E-mail: info@ic.ie
www.iprt.ie

Rada zajmująca się zwolnieniami warunkowymi (Parole Board)

Rada ta zajmuje się przede wszystkim doradzaniem Ministrowi Sprawiedliwości odnośnie zarządzania długoterminowymi wyrokami sądowymi.

31-35 Bow Street, Dublin 7
Nr tel.: 01 872 0280
Fax: 01 872 0316
E-mail: info@paroleboard.gov.ie

TŁUMACZENIA USTNE I PISEMNE

Organizacja Irlandzkich Tłumaczy Ustnych i Pisemnych (Irish Translators and Interpreters Organisation)

Organizacja ta reprezentuje tłumaczy ustnych i pisemnych. Jeżeli szukasz tłumacza ustnego lub pisemnego, skontaktuj się z nimi.

c/o Irish Writers' Centre
19 Parnell Square, Dublin 1
Nr tel.: 087 673 8386 / 01 872 6282
www.translatorsassociation.ie

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

INNE**Komisarz Ochrony Danych (Data Protection Commissioner)**

Komisarz Ochrony Danych jest odpowiedzialny za ochronę danych i praw obywateli.

Canal House, Station Road
Portarlinton, Co. Laois
Nr tel.: 057 868 4800
Tel. bezpłatny: 1890 252 231
www.dataprotection.ie

Międzynarodowy Czerwony Krzyż (International Red Cross)

Organizacja z siedzibą w Genewie w Szwajcarii. Międzynarodowy Czerwony Krzyż działa na całym świecie niosąc pomoc humanitarną osobom dotkniętym konfliktami, przemocą. walczy również o prawa ofiar wojen.

19 Avenue de la paix CH 1202 Geneva
Nr tel.: +41 22 734 60 01
Fax: +41 22 733 20 57
E-mail: webmaster@icrc.org
www.icrc.org/eng/

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

POZNAJ SWOJE PRAWA: Prawa więźniów

Poznaj swoje prawa to projekt informacji publicznej Irlandzkiej Rady do spraw Praw Obywatelskich (Irish Council for Civil Liberties), zaprojektowany po to, by w sposób jasny i dostępny informować więźniów o ich prawach w Irlandii.

To jest czwarta publikacja z serii Poznaj swoje prawa. Została wyprodukowana przy udziale Irlandzkiej Fundacji na rzecz Reformy Więziennictwa (Irish Penal Reform Trust). Ma na celu przybliżenie i wyjaśnienie praw, które masz jako więzień. Broszura jest napisana dostępnym językiem, i mamy nadzieję, że będzie ona przydatna na co dzień.

Ta i inne publikacje z serii Poznaj swoje prawa są dostępne również na naszej stronie internetowej www.knowyourrights.ie, którą regularnie aktualizujemy zgodnie ze zmianami prawa. Znajdą tam Państwo informacje o kolejnych naszych publikacjach.

IPRT i ICCL chciałyby podziękować za wsparcie Irish Research Council for the Humanities and Social Sciences (IRCHSS) w trakcie przygotowywania tej broszury.

ICCL i IPRT chciałyby również podziękować następującym osobom i organizacjom za wsparcie i komentarze do początkowych wersji tej broszury:

The Irish Prison Service
 Stephen Plunkett z U-Casadh
 Bernie and Stephen z Care After Prison
 Imelda Wickham
 Richard Leonard
 Orla McCaffrey, Samaritans

ZA WSZYSKIE BŁĘDY BĄDŹ NIEDOKŁADNOŚCI ODPOWIADAJĄ ICCL I IPRT.

Opublikowano przez;
Irish Council for Civil Liberties (ICCL)
 9-13 Blackhall Place
 Dublin 7
 T: 01 799 4504
 E: info@iccl.ie
www.iccl.ie

Irish Penal Reform Trust (IPRT)
 4th Floor, Equity House
 16-17 Upper Ormond Quay
 Dublin 7
 T: 01 874 1400

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.

E: info@iprt.ie
www.iprt.ie

Stan ustaw na marzec 2012

ISBN: 978-0-9568928-2-9

Uwaga: Ten pakiet jest tylko dla państwa informacji. Ulotka nie powinna być traktowana jako substytut porady prawnej.